

NUORTEN AIKUISTEN OSALLISUUS INARIN SEURAKUNNASSA

Salla Riekkö & Miia Säkö
Opinnäytetyö, kevät 2017
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi (AMK) + diakonin
virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Riekki, Salla & Sääskö, Miia. Nuorten aikuisten osallisuus Inarin seurakunnassa. Diak Oulu, kevät 2017, 51s., 4 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, kirkollinen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, Sosionomi (AMK) + diakonian virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli vahvistaa nuorten aikuisten osallisuutta kehittämällä toimintaa Inarin seurakunnassa. Opinnäytetyö liittyy Yhdessä toimien -hankkeeseen saamelaisalueella. Rajasimme kohderyhmäksi 18–33-vuotiaat nuoret aikuiset. Tarkoituksena oli kehittää tuotteistamalla nuorille aikuisille suunnattua yhteisöllisyyttä tukevaa toimintamallia yhdessä heidän kanssaan.

Opinnäytetyöhön valikoituneet nuoret aikuiset kutsuttiin henkilökohtaisesti heille luotuaan Facebook -ryhmään. Ryhmässä ideoidaan uutta toimintaa ja nykyisten toimintojen kehittämistä nuorille aikuisille sopivaksi. Laadimme palautekyselyn ryhmään kuuluville kartoittaen heidän kokemuksia ryhmästä, seurakunnasta toimijana ja odotuksia tulevalta.

Palautekyselyjen vastauksista nousi esille tiedottamisen tärkeys, matalan kynnyksen toiminta, hengellisyyden kysymykset sekä nuorten aikuisten vaikuttamisen merkitys toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kehittämisideoita kirjattaessa otettiin huomioon myös yhteistyökumppanin resurssit.

Asiasanat: ehkäisevä työ, hengellisyys, Inarin seurakunta, nuori aikuinen, osallisuus, toiminnallinen opinnäytetyö, yhteisöllisyys.

ABSTRACT

Riekki, Salla & Sääskö, Miia. Participation of young adults in Inari parish. Spring 2017. 52 pages. 4 appendices. Diaconia university of Applied Sciences, Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Social work, Degree: Bachelor of Social Services.

The goal of the thesis was to strengthen the participation of young adults by developing methods in Inari parish, Finland. The thesis is connected with the Yhdessä toimien project in the Sami district. The object group was 18-33-year-old young adults. The aim was to develop a community supporting method for young adults together with them through the productization process.

Young adults selected in the thesis were personally invited in a Facebook group created for them. In the group ideas are shared for new methods and already existing methods are developed to suit young adults. A questionnaire was conducted for all belonging to the group for gathering information of their experiences concerning the group, parish as operative and expectations for the future.

From the answers of the questionnaire rose the importance of informing, low barrier access methods, spiritual questions and the meaning of how young adults can affect the planning and implementing the activities. When recording the improvement ideas resources of the partner were also taken into account.

Keywords: preventive work, spirituality, Inari parish, young adult, participation, functional thesis, communality

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 NUORI AIKUINEN	8
3 YHTEISÖLLISYYS.....	10
3.1 Yhteisöllisyys seurakunnassa.....	11
3.2 Osallisuus.....	12
3.3 Osallisuus seurakunnassa.....	13
3.4 Ehkäisevä työ	14
3.5 Vapaa-aika	16
4 HENGELLISYYS.....	18
4.1 Kristillinen ihmiskäsitys.....	18
4.2 Hengellisyys ihmisen elämässä.....	19
5 INARIN SEURAKUNTA JA YHDESSÄ TOIMIEN - HANKE.....	21
5.1 Työtä ohjaavat arvot ja tavoitteet.....	22
5.2 Toiminta aikuisille	23
6 OPINNÄYTETYÖPROSESSI.....	25
6.1 Opinnäytetyön tarkoitus.....	26
6.2 Opinnäytetyön toteutus.....	27
6.2.1 Toimintaa Inariin! -ryhmä Facebookissa	28
6.2.2 Lautapeli-ilta	29
7 PALAUTEKYSELYJEN VASTAUSTEN ANTIA.....	30
7.1 Facebook-ryhmän palautekyselyjen vastauksia	31
7.2 Lautapeli-illan palautekyselyjen vastauksia	33
8 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	36
9 POHDINTA JA KEHITTÄMISIDEAT	38
LÄHTEET.....	43
LIITTEET	49

LIITE 1. Nuorten aikuisten rekrytointi tiimiin.....	49
LIITE 2. Nuorten aikuisten rekrytointi tiimiin, osa 2.....	50
LIITE 3. Toimintaa Inariin! FB -ryhmän palautekysely	51
LIITE 4. Lautapeli-illan palautekysely	52

1 JOHDANTO

Nuori aikuinen on elämässään usein tienristeyksissä ja puntaroi, mitkä asiat hänelle merkitsevät ja mihin hän tahtoo elämässään suunnata. Näihin lukeutuvat muun muassa ammatinvalinta ja työ, parisuhde, perheen perustaminen sekä matkustelu. Näiden lisäksi moni suomalainen nuori aikuinen punnitsee uskon ja kirkon merkitystä itselleen.

Nuori aikuinen on määritelty eri tavoin riippuen tarkoituksesta, jota varten määritelmää käytetään. Opinnäytetyössä puhumme nuorista aikuisista tarkoittaen 18–33-vuotiaita henkilöitä. Tämä johtuu pitkittyneestä nuoruuden kulttuurista ja paikallisesta tarpeesta kehittää toimintaa tuon ikäisille. Määritelmään vaikuttavat iän lisäksi muun muassa elämäntilanne ja kehitystehtävät. (Sakasti i.a.)

Yhteisöllisyyden vahvistaminen on tärkeää muuttuvassa yhteiskunnassa, sillä kokemus yhteenkuuluvuuden tunteesta tukee yksilön sosiaalista pääomaa ja helpottaa muitakin elämän osa-alueita (Saari 2009, 13). Opinnäytteemme tarkoitus on vahvistaa luontaista yhteisöllisyyttä seurakunnan toiminnassa ja saada avaimia Yhdessä toimien – hankkeen toimintaan panostaen nuoren aikuisen mahdollisuuteen vaikuttaa asioihin itse. Julkisen sektorin palvelut ovat vuosien mittaan supistuneet. Tämän myötä kolmannen sektorin yhteisöllisyyttä tukevan toiminnan merkitys korostuu entisestään. Yhteiskuntapolitiikassa yhteisöjen toivotaan panostavan yksilöiden henkiseen hyvinvointiin ja suojaavan heitä erilaisilta elämän tragedioilta. (Pessi & Seppänen 2011, 289–291.)

Osallisuus ja tunne osallisuudesta pohjautuvat ihmisen käsitykseen itsestään, kiinnostuksen kohteistaan sekä mahdollisuuksistaan vaikuttaa asioihin. Opinnäytetyössämme osallisuus näyttäytyy toiminnallisena mukanaolona sekä vaikuttamismahdollisuuksina kehitettäessä toimintaa nuorille aikuisille Inarin seurakunnassa. Osallisuus on lyhyesti sanottuna syrjäytymisen vastavoima, kuten osallisuushanke Sallissa sanotaan (Jämsén & Pyykkönen 2014, 9).

Kirkon kertomuskaudelta 2004–2007 lähtien nuorten aikuisten kanssa tehtävään työhön on panostettu aiempaa enemmän. Tämä johtuu muun muassa kirkosta eroamisten määrän kasvusta kyseisessä ikäryhmässä. Seurakunnissa tehtävän nuorten aikuisten työn tavoitteena on vahvistaa yhteyttä seurakuntaan osallistamisen ja omaehtoisen toiminnan avulla. (Monikasvoinen kirkko 2008, 152–153.) Tavoitteemme on selvittää nuorten aikuisten kokemuksia ja toiveita seurakunnan toimintaan liittyen sekä kehittää kohdennettua ja mielekästä toimintaa nuorille aikuisille Inarin seurakunnassa. Hengellisyden ulottuvuus on huomioitu sekä teoriassa että nuorille aikuisille suunnatun palautekyselyn kysymyksissä (liite 3).

Opinnäytetyömme tukee Inarin seurakunnan työtä nuorten aikuisten parissa. Yhdessä toimien – hankkeelle saamme arvokasta alueellista pohjatietoa matalan kynnyksen toiminnasta osallisuuden ja yhteisöllisyyden näkökulmasta. Keinoina tavoittaa kohderyhmää ja kehittää toimintaa oli kutsua kohdejoukkoon kuuluvia henkilökohtaisesti toiminnan ideointiin ja kehittämiseen. Kartoitimme kohderyhmän kokemuksia, ajatuksia sekä toiveita toiminnasta ja seurakunnasta toimijana. Kyseessä on kehittämispainotteinen, toiminnallinen opinnäytetyö (Diakonia -ammattikorkeakoulu 2010, 33).

2 NUORI AIKUINEN

Lastensuojelulaki (1.luku, 6 §) määrittää lapseksi alle 18-vuotiaan, nuorena pidetään 18–20-vuotiasta (Lastensuojelulaki 2007). Nuorisolaissa (1. luku, 2§) puolestaan määritelmä nuorelle henkilölle on alle 29 vuotta (nuorisolaki 2006). Suomen lain määrittelemiin ikärajauxsiin pohjautuu myös Suomen evankelis-luterilaisen kirkon käyttämä määritelmä nuorista aikuisista, joka on 18–29-vuotiaat (Kirkon tutkimuskeskus 2008, 153).

Nuori aikuinen on käsitteenä määritelty eri kriteerien ja tarkoitusten mukaan yleisimmin 18–29-vuotiaisiin, mutta opinnäytetyössämme ikäjakauma on 18–33-vuotiaat. Ikäryhmän sisällä on vaihtelevuutta siinä, mitkä ihmisen elämäntilanteet ja kehitystehtävät ovat. Nykyisessä muodossaan Suomen hyvinvointivaltiossa elinikä on noussut huomattavasti terveydenhuollon kehityksen kanssa käsi kädessä. Nuoruus on siis pidentynyt nykyisessä yhteiskunnassa ja sen kulttuurin muutoksen myötä. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 12.)

Hauta-Ahon ja Tornivaaran (2009, 12) mukaan nuori aikuisuus voi jatkua pitkälle yli 30-vuotiaaksi. Tietynlaiset asiat yhdistävät heitä kuitenkin; parisuhteen rakennus tai vaaliminen, opinnot ja työllistyminen sekä jääminen ulos seurakunnan toiminnoista, kuten ikäihmisille tarkoitetuista kerhoista tai lapsiperheille tarjottavista perhekerhoista. Haluamme huomioida nuoria aikuisia pidemmällä aikavälillä ja saada aktivoitua heitä ilman, että ollaan ongelmalähtöisessä palvelun ja tuen tarpeessa.

Vuoden 2015 lopussa Suomessa vakituisesti asuvista henkilöistä kirkon jäseniä oli 3 999 414, eli 72,9 % koko maan väkiluvusta. Eniten kirkkoon kuuluvia löytyi ikäihmisten joukosta sekä rippikouluikäisistä. 22–64-vuotiaiden ikäryhmässä kirkkoon kuulumisen määrä oli koko väestöä alhaisempi. Kaikkein alhaisin se oli 28–34-vuotiaiden keskuudessa, alle 60 %. (Sohlberg & Ketola 2016, 28–29.)

Nuorten aikuisten ikäryhmä on evankelis-luterilaisen kirkkoon kuuluvien joukossa koko muuta väestöä alhaisempi. On havaittu, että kirkosta eroamisen toden-

näköisyys kasvaa rippikoulun jälkeen ja aikuisuutta saavutettaessa. Eniten kirkkoon kuuluvia on rippikouluikäisissä sekä yli 64-vuotiaissa. Vaikuttamalla nuorten aikuisten osallisuuteen Inarin seurakunnassa ennalta ehkäisemme kirkosta eroamista rippikoulun jälkeen. Lisäksi panostamalla nuorten aikuisten ikäryhmään, voimme vaikuttaa siihen, kuinka moni syntyvä liitetään kasteessa osaksi evankelis-luterilaista kirkkoa. (Sohlberg & Ketola 2016, 28–29.)

Osana kirkon toiminnan tarkoitusta on tukea nuorten aikuisten kokemusta yhteisöllisyydestä ja yhteenkuuluvuudesta. Lisäksi osallistuminen kirkon hallinnolliseen puoleen ja vaikuttamiseen on yksi päätavoite seurakunnissa niiden panostaessa nuoriin aikuisiin. (Kirkon tutkimuskeskus 2012, 163.) Nuorille aikuisille tarjottavaa toimintaa on pohdittu ja kokeiltu laajasti, ikäryhmän paikkaa luterilaisessa kirkossa mietitty ja kehitetty vuosikymmeniä. Kuitenkin vasta 2000-luvulla seurakunnissa havahduttiin siihen, miten suuri määrä nuorista aikuisista eroaa kirkosta. (Halme, Mikkola, Niemelä & Petterson 2006, 6.)

Kirkosta eroamisen todennäköisyyttä sekä uskonnottomaksi itseään luokittelevien määrää vähentävät seuraavat seikat: kristillinen kasvatus ja perinteinen käsitys avioliitosta. Vastaavasti kansallisylypeys oli yksi kirkosta eroamiseen tai uskonnottomuuteen liittyvistä syistä ja se yhdistetään ateistiseen identiteettiin. (Ketola 2016, 84.)

Yksi syy juuri nuorten aikuisten heikkoon seurakuntayhteyteen löytyy muuttoliikkeestä. Inarin kunta elää vahvasti matkailusta ja palveluista. Kuntaan muuttaa nuoria aikuisia, naimattomia, avo- ja aviopareja sekä perheitä, joilla yhteys kotiseurakuntaan katkeaa pitkien välimatkojen ja uuden asuin ympäristön vuoksi. Löytäminen uuden kotiseurakunnan yhteyteen ei ole helppoa, sillä useat paikkakunnalle muuttavat elävät elämänsä kiireisintä aikaa opiskeluiden, töiden ja perheen kanssa. (Sohlberg & Ketola 2016, 31.) Inarin seurakunnan yksi haaste on se, kuinka tavoittaa ne kuntaan muuttavat nuoret aikuiset, ellei tarjolla ole selvää ikäryhmälle kohdennettua tukea, tekemistä tai palveluja.

3 YHTEISÖLLISYYS

Sosiaalitieteissä yhteisö määritellään maantieteellisen alueen, ihmisiä yhdistävien suhteiden ja keskinäisen vuorovaikutuksen jatkuvuuden pohjalta. Symbolisia merkkejä ovat myös yhteenkuuluvuuden ja samankaltaisuuden tunteet. Yhteisöihin liittyy myös monenlainen vallan käyttö ja normittaminen. Uusia haasteita ovat yhteisöllisyyden rakentuminen pelkkiin tunteisiin ja hetkellisiin elämyksiin. Yksilön kannalta riskinä on yhteenkuuluvuutta tarjoavan sisällön tyhjiys. (Thitz 2006, 96–97.)

Yhteisöllisyys on muuttuneen ja muuttuvan yhteiskunnan mukana muutoksessa. Nykyisin ihmisellä on useita yhteisöllisyyksiä ja hän liikkuu jouhevasti niistä toisiin, kun aiemmin yhteisöt olivat ajallisesti ja paikallisesti sitovia ja kestivät ihmisen eliniän. Yhteisöllisyys on saanut myös uusia muotoja kehittyvän teknologian myötä; virtuaaliset yhteisöt ja symbolinen yhteisöllisyys ovat ihmiselle arkipäivää. Sosiaalialan työssä haaste on luonnollisten yhteisöjen tukeminen uusien yhteisöllisyyden ilmenemismuotojen rinnalla. (Näkkäläjarvi 2011.)

Yhteisöllisyyttä voidaan pitää yhteiskunnan ja ihmiselämän peruselementtinä joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Ihminen tarvitsee yhteisöä turvakseen sekä kehittyäkseen ja kehittääkseen itseään. Myös apu jota yhteisöllisyys tuo, on ihmisen elämässä lähes korvaamatonta. Kristillisen kirkon rooli yhteisöllisyyden luojana ja ylläpitäjänä on olennainen, se on nitonut yhteen ihmisiä alkuaikojistaan saakka. (Thitz 2006, 93.)

Ihmisellä on tarkoitus ja tarve tulla hyväksytyksi sekä kokea olevansa osana yhteisöä. Yksilö kaipaa yhteisön luomaa turvaa epävakkaan maailman keskellä. Suomalaisessa yhteiskunnassa yhteisöllisyys katsotaan hyvinvointivaltiomalliksi, jonka tarkoitus on ihmisten välisen hyvinvoinnin tasaaminen ja heikommasta huolehtiminen. Hyvinvointivaltiomallin kehitys on alkanut 60-luvulta. Tämä ei kuitenkaan ole riittävä vastaamaan yksilöllisiin paikallisen tason kysymyksiin, vaan tarvitaan myös paikallisia yhteisöjä luomaan turvaa, läheisyyttä ja kuulu-

vuotta johonkin, joka antaa elämälle merkityksen ja sisältöä. (Pessi & Seppänen 2011, 289–291; Thitz 2006, 93.)

Yhteenkuuluvuuden tunne ja kokemus vaihtelevat eri ikäkausittain, maalla ja kaupungissa asuvien sekä esimerkiksi sukulaisuussuhteiden ja ystävyysuhteiden välillä. Sukulaisten kesken koettu yhteenkuuluvuuden tunne on vahvin mahdollinen johtuen biologisesta siteestä ja polveutumisesta suhteessa toiseen ihmiseen. Ystävyysuhteet ja muut verkostot edellyttävät tiheämpiä tapaamisia, yhteydenpitoa ja vaivannäköä suhteen ylläpitämiseksi. Silti runsas yhteydenpitoakaan ei takaa suhteen pysyvyyttä. (Melkas 2009, 22–24.)

3.1 Yhteisöllisyys seurakunnassa

Kristillinen kirkko on toiminut yhteisöllisyyden vahvistajana yhteiskunnassa. Yhteisöllisyys ja kollektiivinen elämäntapa ovat jo varhaiskirkon ajalta seurakunnan ominaisuuksia. Diakonian tehtäväksi on asetettu yhteyksien luominen ja ihmisten tarpeisiin vastaavan yhteisön rakentaminen. Tarkoitus on ehkäistä syrjäytymistä. Suomen evankelisluterilaisella kirkolla oli vuoden 2010 visiona läsnäolon kirkko tarkoittaen Jumalan läsnäolon yhteisöä, kutsuen mukaan kaikki ja liittäen heidät toisiinsa. Diakoniassa ja yhteiskuntatyössä linjaus on vastuu ja osallisuus. (Thitz 2006, 94.)

Seurakunnassa ihminen kohdataan täysivaltaisena, omaehtoisena ja itsenäisenä yhteisön jäsenenä. Koinoninen diakonia kyseenalaistaa erottelun autettavien ja auttajien välillä ja pyrkii luomaan yhdyskuntatyön malleja, jossa huono-osaisenkin osallisuus pääsee toteutumaan. Seurakuntayhteisö koetaan turvapaikkana jossa hengellisyys ja läsnäolo antavat merkityksen ja sataman yksinäisyyttä vastaan. (Thitz 2006, 97–98.)

Diakoniatyön perustehtävä; lähimmäisenrakkauden, yhteisen hyvän edistäminen sekä Jumalan sanan levittäminen tukevat yhteisöllisyyttä. Aiemmin tämä toteutui muun muassa heikoimpien huolehtimisen kautta. Nykyään diakoniatyön ja asiakkaiden tarpeiden muututtua on tärkeää ehkäistä syrjäytymistä sekä vai-

kuttaa yleistilanteeseen yhteiskunnallisesti yhteisöllisyyden keinoin. Lisäksi diakoniatyölle on tärkeää kehittää yhteistyösuhteita muille palvelukentille, kuten kunnallisen palvelun tarjoajille ja kolmannelle sektorille. (Thitz 2006, 94.)

Diakoniatyössä yhteisöllisyyttä tukevia työkaluja ovat erityisesti ihmisten erilaisien tarpeiden huomiointi ja niiden hyödyntäminen, joka mahdollistaa uusien toimintatapojen ja – mallien löytämisen. Tämä tarkoittaa esimerkiksi ekumeenisuuden ja monikulttuurisuuden huomioimista, jolla saadaan aikaan kaikkia palvelevia tilaisuuksia ja diakoniatyön puitteissa toteutettavia toimintoja. Moniammatillinen yhteistyö on yksi tärkeimmistä yhteisöllisyyden toteutumisen elementeistä diakoniatyössä (Anja Karhula, henkilökohtainen tiedonanto 1.4.2017).

Diakoniatyö ja kirkon työ ylipäättään on uskontoa levittävä ja ihmisiä seurakuntaan liittävä, jolla pyritään saavuttamaan ihmisiä laajalti uskon yhteyteen. Uskonto voi toimia niin ikään kehyksenä sille, kuinka ihminen kokee itsensä osaksi seurakuntaa ja muuta yhteiskuntaa. Diakoniatyö on siten niin sanotusti peili ihmisten elämässä ja ajatuksissa siihen, millaisena he itsensä ja lähimmäisen näkevät. (Thitz 2006, 98.)

3.2 Osallisuus

Osallisuus käsitteenä on haastava määritellä. Osallisuuden sisällön merkitys vaihtelee käyttäjän, tarkoituksen ja paikan mukaan. Usein osallisuuden yhteydessä käytetään myös osallistumista ja osallistamista samassa yhteydessä, vaikka sisällöllisesti ne poikkeavat toisistaan. (Särkelä-Kukko 2014, 34.) Avaamme työssämme osallisuuden pureutumatta sen suuremmin muiden sanamuotojen tarkempaan sisältöön.

Yksilötasolla osallisuudessa näyttäytyy sen omaehtoisuus. Osallisuus on henkilökohtaisella tasolla tunneperäinen kokemus, jonka toteutumista ei voi toisen puolesta määritellä. Osallisuus ja sen kokemukset kulkevat käsi kädessä osallistujan elämismaailman kanssa. Osallisuus on johonkin kuulumisen tunnetta.

(Särkelä-Kukko 2014, 35.) Identiteettiä rakennetaan suhteessa muihin ihmisiin ja ympäristöön (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 13).

Osallisuus on myös toiminnallista mukanaoloa ja vaikuttamista. Omaehtoinen toimintaan sitoutuminen, vastuu ja sen kokeminen merkitykselliseksi ovat hyvän osallisuuden merkkejä. (Särkelä-Kukko 2014, 34; Luhtasela 2009, 6.) Jalavan ja Seppälän (2010, 254) mukaan ”osallisuus ei ole – eikä saa olla – pelkkää aktiivista osallistumista, vaan osallisuuden on toteuduttava myös muutoin niin, että henkilö voi tuntea kuuluvansa, olevansa osallinen johonkin ilman, että häneltä vaaditaan erityisponnisteluja.” Osallisuus on tuntemisen, kuulumisen ja tekemisen kokonaisuus (Särkelä-Kukko 2014, 36). Vahvistamalla osallisuutta ja tunnetta kuuluvuudentunteesta, ehkäistään syrjäytymistä edistäen samanaikaisesti tasa-arvoisuutta. Osallisuudella kuvataan olevan kolme ulottuvuutta; riittävä toimeentulo ja hyvinvointi, toiminnallinen osallisuus sekä yhteisöön kuuluminen ja jäsenyys. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2016.)

Nuoret aikuiset elävät nykyään alati muuttuvassa yhteiskunnassa jossa vallassa on individualismi ja sitoutumattomuus. Ihmiset voivat toimia itsenäisesti valintojen maailmassa. Samalla vastuun ottaminen omasta elämästä tulee ajankohtaiseksi yhä nuorempina. Lisäksi haasteensa tuo teknologian kehitys ja sosiaalisen median jatkuvasti kasvava merkitys nykyihmiselle sekä sen läsnäolo arjessa. Samalla kun meistä on tullut yksilökeskeisiä, on voimissaan yhteisöllisyyden kulttuuri joka nitoo ihmisiä ryhmiin esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. (Hiitola 2013, 5.)

3.3 Osallisuus seurakunnassa

Nuorille aikuisille suunnattu toiminta seurakunnassa on haastava toteuttaa kaikille sopivalla tavalla; heillä on elämässään monia erilaisia aktiviteetteja ja asioita joissa he ovat mukana. Parisuhde ja perhe-elämä vievät vapaa-aikaa runsaasti ja lisäksi opinnot sekä työelämä kuormittavat. Usein nuorten aikuisten paikalleen asettumaton ja vakiintumaton elämänvaihe etenee omalla painollaan eikä moni kaipaa paikallisseurakunnan tarjoamaa toimintaa tai jäsenyyttä. Nuo-

ret aikuiset etsivät kaipaamansa hengellisyyden paikkakunnasta riippumattomista seurakuntayhteisöistä. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 83.)

Inarin seurakunnan tarjoama hengellisyys ja tilaisuudet kokoontua seurakuntaan tulee olla tarkasti kohdistettua ja mietittyä, jotta nuori aikuinen valitsee sen vapaa-aikansa käyttämiseksi. Nuorten aikuisten osallistumattomuus seurakunnan toimintaan ei johdu niinkään siitä, että he eivät tahtoisi kuulua kirkon toimintaan, vaan oikeanlaisen toiminnan ja tuen puutteesta (Hiitola 2013, 1).

Kirkon tarjoaman toiminnan ja tuen tarkoituksena on olla rinnalla kulkijana ja arjen tukijana. Seurakunnan toiminta ei saa kuormittaa lisää, päämäärä on antaa henkistä ja hengellistä tukea, jolla ihminen löytäisi voimavaroja ikäkaudelleen tyypillisten kehityshaasteiden ja -tehtävien kohtaamiseen. Tärkeitä tavoitteita ovat myös esimerkiksi yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden tunteen lisääminen ja mahdollistaminen. Kirkko on mukana joka hetkessä; harrastuksissa, työyhteisöissä, internetissä ja esimerkiksi kahden ihmisen kohtaamisessa arjen keskellä. Kirkko on siis käytännössä toiminnaltaan paljon muuta, kuin kokoontumista sanan ja sakramentin osallisuudessa esimerkiksi kirkkosaliin jumalanpalvelukseen. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 83–84.)

3.4 Ehkäisevä työ

Ehkäisevä työ tulee esille käsitteenä sosiaalisen työn eri kentillä päivittäin. Ehkäisevän työn käsite ei ole yksiselitteinen eikä yksinkertainen. (Lundholm 2014, 8.) Vuosien 2012–2015 lapsi- ja nuorisotyön kehittämisohjelman pääteemat olivat osallisuus, yhdenvertaisuus ja arjen hallinta (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012). Tältä näkökulmalta tasavertaisuuden lisääminen yksilöiden välillä on ehkäisevää työtä. Salon (2012, 81) mukaan hyvinvointia edistävästä työstä puhuttaessa käytetään usein yleistä käsitettä ehkäisevä tai ennaltaehkäisevä työ. Hyvinvointia ylläpitämällä ja lisäämällä ehkäistään pahoinvoinnin ilmenemistä.

Primaaritason ehkäisyä eli yleistä ehkäisyä tehdään kunnissa monessa hallintokunnassa (Romppanen 2005, 38). Romppasen katsauksessa kuntien päihde-

työhön suunnatussa kartoituksessa (2005, 38) ennaltaehkäisyä tehdään ennen kaikkea äitiys- ja lastenneuvoloissa, nuorisotoimessa, päivähoidossa, kouluterveydenhuollossa, sosiaalityössä, seurakunnan diakoniatyössä, mielenterveys-työssä ja poliisissa. Ehkäisevä työ käsitteenä on mielestämme kaikkea, mikä edistää yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja yksilötasolla antaa voimavaroja ja jaksamista arkeen. Ehkäisevä työ voi olla kohdennettu johonkin ryhmään ikätasolla, etnisesti tai ehkäisevän työn sisällöllä.

Yhteiskunnallisessa sosiaalityössä pyritään ennalta ehkäisemään syrjäytymistä, huono-osaisuutta sekä muita yksilölle ja yhteisölle haitallisia sosiaalisia ongelmia. Tosiasiassa sosiaalityö pystyy terävimminkin puuttumaan tilanteisiin kun hyvinvoinnin ongelmat ovat yksilölle todellisia. (Raunio 2006, 28.) Tässä seurakunta on avainasemassa, sillä se pystyy aidosti puuttumaan asioihin ennakkoivasti, näin ongelmat ovat lievempiä ja parhaassa tapauksessa ehkäistävissä kokonaan.

Sosiaalipalveluiden puolella kohderyhmämme luokitellaan aikuissosiaalityön piiriin ja heille tarjottavat palvelut rajoittuvat pitkälti lakisääteisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Syrjäytymisriski yhteiskunnasta voi kohdata ja lamaannuttaa ihmisen yllättäen. Seurakunnan työssä sukellaan diakonian ytimeen menemällä sinne, minne muu apu ei yllä, vaikka kyseessä onkin matalan kynnyksen toiminta ilman tietynlaista sosiaalista asemaa. Diakoniatyö pyrkii yksilön auttamisen lisäksi vaikuttamaan syihin, jotka huono-osaisuutta ja ongelmia aiheuttavat. (Veikkola 2002, 116–117.) Työssä on siis yhteiskunnallisen vaikuttamisen näkökulma. Opinnäytetyön voi katsoa kuuluvan syrjäytymistä ennalta ehkäisevään työhön.

Inarin kunnan hyvinvointikertomuksen (sosiaalikallega 2017) mukaan kunnassa tulevien vuosien mahdollisuuksiin lukeutuu erityisesti ”väestön hyvinvoinnin lisääntyminen aktiivisen, liikuntamyönteisen ja terveiden elämäntapojen sekä kolmannen sektorin järjestötoiminnan avulla”. Lisäksi toimiva kolmas sektori mainitaan kunnan vahvuuksissa tulevina vuosina. Uhkana kunnan väestölle nähdään esimerkiksi syrjäytymisvaara nuorten keskuudessa koulutus- ja työpaikkojen jäädessä puuttumaan.

3.5 Vapaa-aika

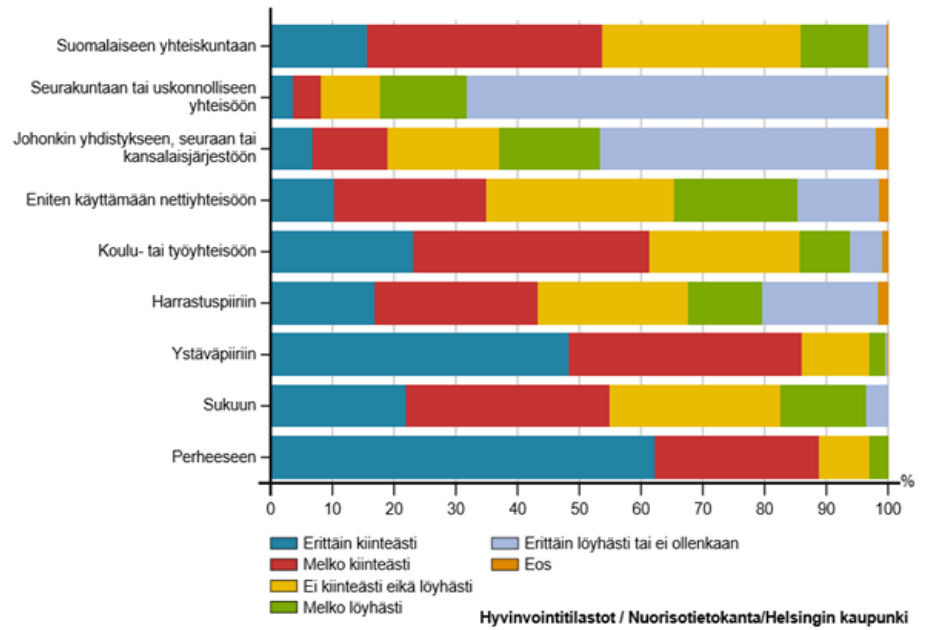
Vapaa-ajan määritelmä vaihtelee sen yleisyydestä huolimatta runsaasti ihmisten välillä. Vapaa-aika on käsitteenä haastava määritellä, vasta viime vuosikymmeninä se on vakiintunut kulttuuriimme. Käsite on yhdistetty työhön, sillä sen on koettu palvelevan nimenomaan työtä. (Liikkanen 2009, 7.)

Vapaa-ajan viettotavat vaihtelevat eri koulutustasojen, -ryhmien ja esimerkiksi sukupuolen mukaan. Nuorilla vapaa-aika ja sen valinnat vaikuttavat erityisesti ystävyysuhteiden, oman identiteetin ja itsenäistymisen kehittymiseen. Nuoruuden vapaa-ajalla löytyneet mielenkiinnonkohteet, ystävät ja harrastukset säilyvät usein pitkälle elämään. Nuoren valinnat vapaa-ajalla voivat vaikuttaa myönteisesti myös esimerkiksi ammatinvalintaan ja yleiseen hyvinvointiin. (Helve 2009, 252–253.)

Luottamus on tärkeä tekijä vapaa-ajalla luotujen ystävyysuhteiden ja verkostojen rakentavassa ylläpitämisessä. Luottamus ja kokemus luottamuksellisuudesta kasvattavat sosiaalista pääomaa, mikä on olennainen osa ehjää identiteettiä ja luo turvallisen tunteen yhteiskuntaan kuulumisesta. (Helve 2009, 256.)

Nuorten hyvinvointikertomuksen (kuvio 1.) mukaan 15–29-vuotiaat nuoret ja nuoret aikuiset kokivat kiinnittyvänsä erityisesti suomalaiseen yhteiskuntaan, lisäksi perhe ja ystäväpiiri merkitsivät kohdejoukolle paljon. Kiinnittyminen seurakuntaan oli vastaajien joukossa merkityksettömin tai kiinnitti heidän aikaansa kysytyistä vähiten.

15-29-vuotiaiden kiinnittyminen ryhmiin, yhteisöihin ja instituutioihin
Sukupuoli = Yhteensä

KUVIO 1. Nuorten aikuisten kiinnittyminen ryhmiin

4 HENGELLISYYS

4.1 Kristillinen ihmiskäsitys

Kristinuskon mukaan ihminen on luotu Jumalan kuvaksi. Mooseksen luomiskertomuksen mukaan: ”Ja Jumala loi ihmisen kuvakseen, Jumalan kuvaksi Hän hänet loi, mieheksi ja naiseksi Hän loi heidät.” (1. Moos. 1:27) Jokainen ihminen tämän mukaan on Jumalan yhteyteen kutsuttu, arvoltaan samat, säätyyn tai rotuun katsomatta. (Lindqvist 1998, 33.)

Ihmisyys näyttäytyy suhteessa muihin ihmisiin. Rakkauden kaksoiskäskyn mukaan Jumalaa ja kanssaihmiä tulee rakastaa ja palvella kuten itseäänkin. Lähimmäisenrakkaus onkin oleellinen osa kristillistä ihmiskäsitystä. Toisen ihmisen tasavertainen kohtelu, hyväksyminen, rakastaminen ja auttaminen on osa tätä kokonaisuutta luoden voimakkaan eettisen perustan toiminnalle, onhan kaikki Jumalan luomaa. (Niemelä 2002, 89.)

Syntisyys ja pelastus ovat myös oleelliset piirteet kristillisessä ihmiskäsityksessä. Syntisyys erottaa ihmisen Jumalasta vaikka onkin yhteydessä Häneen. Tämä ristiriitainen ajatus tulee siitä, että perisynti kulkee ihmisen mukana. (Niemelä 2002, 90.) Ihmisyyteen kuuluu inhimillisyys ja erehtyvyys, tämä kuvastaa näkemysellemme mukaan syntisyyttä hyvin.

Kristinuskon pelastusopin mukaan ihminen on pelastettu ja synnit sovitettu. Kristus vapautti ihmisen. Kristuksen armo mahdollistaa ihmisen kehittymisen Jumalan kuvaksi, johon luomiskertomuskin tähtää. (Niemelä 2002, 90.)

Diakoniatyössä ja seurakunnan nuorisotyössä kristillinen ihmiskäsitys konkretisoituu hyvin. Diakonian virkaa sanotaankin monesti rakkauden viraksi. Diakoniasa ihminen kohdataan sellaisena kuin on, hyveineen ja paheineen, tarkoituksena, että kohtelu on tasavertaista, myös itseensä nähden. Lähimmäisiä ei leimata ulkoisin perustein vaan kaikille annetaan yhdenvertainen mahdollisuus.

4.2 Hengellisyys ihmisen elämässä

Nuorten kanssa työskennellessä olennaisinta on, että teologia tulee todeksi tekemisessä ja puheessa siten, että nuorella on mahdollisuus samaistua asioihin. Nuoren elämä on vilskettä ja toimintaa, vaihtuvia hetkiä, paikkoja ja vahvoja tunteita. Nuorille tyypillinen tapa kohdata ja ajatella kristinuskosta kiteytyy lauseeseen ”Nuoret uskovat enemmän kirkosta heijastuvaa elämänasennetta kuin suullista julistusta.” (Köykkä 2005, 22–24.) Tämä pätee myös nuorten aikuisten elämään, usko ja sen todentaminen konkreettisesti tuo ihmisen lähelle kirkkoa ja toinen toistaan. Nykyihmistä ei kosketa niinkään virallinen todistus Jumalan olemassaolosta tai ansaitsemattomasta armosta meidän osaksemme vaan yhdessä tekeminen ja kuulluksi tuleminen tunteen saaminen seurakunnan toiminnassa.

Ikäryhmänä nuoret aikuiset ovat tutkitusti kauimpana perinteisestä uskonnollisuudesta ja hengellisyydestä. He osallistuvat esimerkiksi vähiten kirkollisiin tilaisuuksiin, rukoilevat ja harjoittavat yksityistä uskoaan verrattuna nuoriin tai vanhempiin ikäryhmiin. Selityksiä sille, miksi erityisesti kyseinen nuorten ja nuorten aikuisten joukko ei koe kirkkoa tai uskonnollisuutta tärkeäksi, on esitetty karkeasti kolmella tavalla: Ensimmäisessä iän mukaan vaihtuvat kehitystehtävät ohjaavat uskonnollistumista. Toisessa sosiaalisissa rooleissa tapahtuvat muutokset, kuten perheellistyminen tukevat myöhempänä uskonnollistumista ja kolmannessa puhutaan kohorttivaikutuksista; eläminen eri aikakausina luo erilaiset puitteet elää ja kasvaa. Lisäksi ulkoiset tekijät vaikuttavat eri tavoin eri aikoina eläviin ikäpolviin. (Niemelä 2006, 43–44; Mikkola; Niemelä & Petterson 2007, 45.)

Yksinkertaistettuna nuorten aikuisten uskonnollisuus tai sen vähyys johtuu iästä, sen tuomista kehitysvaiheista ja arvoista. Uskonnollisuus kasvaa tutkitusti ikääntyessä, johtuen esimerkiksi eläkeiän saavuttamisesta tai läheisen kuoleman kohtaamisesta. On myös todettu, että nykyään nuoret ja nuoret aikuiset ovat vähemmän uskonnollisia kuin saman ikäiset joitakin vuosikymmeniä sitten.

Syitä tälle on löydetty maallistumisesta ja vallitsevista ilmiöistä eri ajoissa. (Niemelä 2006, 45.)

Ristiriidassa tutkimustulosten kanssa on väite siitä, ettei nykyajan nuori aikuinen ole aiempia sukupolvia vähemmän uskonnollinen vaan perinteisen kristinuskon todentuminen on muuttanut muotoaan (Niemelä 2006, 84). Nykyisin on tavallista kuulla sanottavan, että nuori aikuinen uskoo mutta ei allekirjoita kaikkea esimerkiksi Raamatun sanomia asioita tai arvoja. Uskosta on siis tullut avoimempaa ja ei-dogmaattista. Enää uskoa eivät konkretisoi vain kirkossakäynnit, rukoulu tai muut perinteiset kristinuskon piirteet vaan nuori aikuinen toteuttaa hengellisyttään abstraktimmin ja yksityisesti. Uskonnollisuuden muutosta on kuvattu osuvasti sanoilla *Believing without belonging* eli uskonto ilman yhteisöä. (Hyvönen 2006, 84; Vikström 2004, 79–80.)

Suomessa kristillisen nuorisotyön pohja on syvällä kasteessa ja sen opetuksessa. Luterilainen kirkko on ollut erityisesti kansan kasvattaja Mikael Agricolan ajoista saakka. Tähän kasvatukseen ovat kuuluneet muun muassa kinkerit ja opetus kirkoissa sekä kodeissa. (Kallinen & Huttunen 2005, 295.) Tämä kulttuuri on selvästi murtumassa, ellei jo murtunut, nykyhetken Suomessa. Puhutaan paljon kansan maallistumisesta ja etääntymisestä suhteessa kirkkoon, mikä näkyy esimerkiksi nuorten aikuisten osallistumisten vähytenä seurakunnan toimintaan.

5 INARIN SEURAKUNTA JA YHDESSÄ TOIMIEN - HANKE

Inarin seurakunta on perustettu vuonna 1881. Väkiluku vuonna 2016 on noin 4600 henkeä. Inarin seurakunta on jäsenmäärältään pieni seurakunta joka toimii pinta-alallisesti Suomen suurimmassa kunnassa. Seurakunnalla on neljä kirkkoa tai kappelia. Pääkirkko sijaitsee Ivalossa (1966), saamelaiskirkko Inarisissa (1951), vanha erämaakirkko Pielpajärvellä (1760) sekä tunturikappeli Saariselällä (1996). (Inarin seurakunta i.a. A.)

Inarin seurakunta kuuluu Oulun hiippakuntaan joka kattaa seurakunnat aina Keski-Pohjanmaalta Lappiin saakka. Oulun hiippakunnan piispana toimii teologian tohtori (TT) Samuel Salmi. Inarin seurakunta on yksi neljästä Suomen evankelis-luterilaisesta seurakunnasta joka toimii saamelaisten virallisella kotiseutualueella. (Oulun hiippakunta i.a.) Kirkkolaki (1993/1054) velvoittaa seurakuntaa palvelemaan seurakunnan jäseniä myös saamenkielillä, samoin toimintaa on järjestettävä saamen kielellä.

Saamelaiset ovat ainoa alkuperäiskansa Euroopassa (Saamelaiskäräjät i.a.). Heidän asemansa on vahvistettu Suomen perustuslaissa (731/1999). Enemmistö Suomessa asuvista saamelaisista on evankelis-luterilaisen kirkon jäseniä (Törmänen 2016, 13). Inarin seurakunnassa puhutaan kolmea saamenkieltä, koltansaamea, inarinsaamea sekä pohjoissaamea (Inarin seurakunta i.a. A). Saamelaisuuden huomiointi on erityisen tärkeää monipuolisen ja tasa-arvoisen palvelun ja kohtaamisen mahdollistamiseksi.

Vuoden 2018 alusta Utsjoen seurakunta liitetään Inarin seurakuntaan kappeliseurakuntana. Seurakuntaliitoksen toimeenpano edellyttää vielä kirkkohallituksen päätöstä syksyllä 2017. Seurakuntien liitokseen johtaneet syyt ovat taloudellisia. Liittyminen Inarin seurakuntaan kappeliseurakuntana mahdollistaa toiminnallisen seurakuntatyön jatkumisen Utsjoella. (Inarin seurakunta i.a. B.)

Yhdessä toimien -osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia saamelaisalueelle -hanke on käynnistynyt 1.3.2017 ja kestää 31.8.2019 saakka. Hankkeen toteut-

tajat ovat Diakonia-ammattikorkeakoulu ja osatoteuttajana Enontekijän kunta. Hankkeella haetaan ratkaisuja syrjäytymisen ehkäisemiseen sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseen saamelaisalueella. Kohderyhmänä ovat syrjäytymisvaarassa olevat työikäiset aikuiset, erityisesti nuoret joilla on selkeää osattomuutta sekä työ- ja toimintakyvyn vajetta. Yhteistyökumppaneina hankkeelle toimii kaikki alueen kunnat ja seurakunnat, myös Inarin seurakunta. Hankkeen tarkoituksena on luoda osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia saamelaisalueelle. (Tarja Tuovinen-Kakko, henkilökohtainen tiedonanto 5.4.2017.) Opin- näytteessämme saatu tieto on myös hankkeen hyödynnettävissä.

5.1 Työtä ohjaavat arvot ja tavoitteet

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toimintaa ja paikallisseurakuntien strategiasuunnittelua ohjaa *Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiminnan suunta vuoteen 2020* (Kohtaamisen kirkko 2014, 5), joka on suunnattu vuosiin 2016–2020; jatkoksi Meidän Kirkko-strategialle. Kohtaamisen kirkko panostaa nimensä mukaisesti suhteisiin ja kohtaamisiin; työntekijäkeskeisyydestä pois ohjautuminen on tärkeää muutoksessa elävän kirkon mukautumisessa tähän päivään. Paikallisseurakunnat määrittelevät itsenäisesti varsinaiset strategiansa, johtuen valintoihin vaikuttavista erityispiirteistä ja -haasteista sekä vaihtelevista toimintaympäristöistä ja -kulttuureista.

Inarin seurakunnan työtä ohjaavat kristilliset arvot, tasa-arvoisuus, ihmisarvon ja luonnon kunnioittaminen. Perustehtävä on kulkea arjessa ihmisen rinnalla, tukea vaikeuksien hetkillä ja luoda toivoa tulevaan. Tätä toteuttavat kaikki työalat työtehtävästä riippumatta (Jääskeläinen 2002, 192.) Konkreettisimmin se näkyy toiminnallisessa seurakuntatyössä, kuten diakonia- ja nuorisotyössä sekä pap- pien työssä. Tavoitteina on ihmisten liittäminen kristilliseen kirkkoon kasteen kautta ja vahvistaa sitä konfirmaatiolla. Myös muut kirkolliset toimitukset vahvis- tavat ihmisen yhteyttä Jumalan valtakuntaan. Tavoitteena on, että ihminen ko- kee kirkon ja oman seurakuntansa kodikseen ja turvaa siihen vaikeinakin aikoi- na.

Ihmisarvo pohjautuu ihmisoikeuksiin, jotka on YK:n ihmisoikeusjulistuksessa (1948) määritelty lyhyesti näin: ”Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasavertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan. Heille on annettu järki ja omatunto, ja heidän on toimittava toisiaan kohtaan veljeyden hengessä.” (Suomen YK-liitto i.a.) Ihmisarvon pitäminen perusoikeutena luo perustan eettiselle ajattelulle. Eettisyys on tärkeä lähtökohta kaikelle ihmisten välillä tapahtuvalle kanssakäymiselle ja yhteiskunnan eri toiminnoille. (Pietilä 2003, 49.)

5.2 Toiminta aikuisille

Inarin seurakunnan toiminnassa painopiste on päiväkerho-, nuoriso- ja perheytyössä sekä diakoniassa. Seurakunnassa työskentelee kolme pappia, kaksi nuorisotyönohjaajaa, kaksi diakoniatyöntekijää, kanttori, kaksi lastenohjaajaa, kaksi suntiota sekä toimisto- ja taloushenkilöstö. Yksi papeista on saamelaispappi, jonka työalueena toimii koko saamelaisalue. Lisäksi seurakunnan toinen diakoniatyöntekijä on saamelaisdiakonissa, jonka työ ulottuu Inarin lisäksi Sodankylän Vuotsoon. (Inarin seurakunta i.a. A.)

Vapaaehtoistoiminta ja sen organisointi on merkittävä osa diakoniatyötä. Seurakunnan vapaaehtoistoiminta merkitsee esimerkiksi seuraavia asioita: yhteisvastuukeräykseen osallistuminen myymällä arpoja tai työskentely pääsiäisen kotakahvilassa. Lähimmäispalvelussa toimiminen on tärkeäksi koettu tapa toimia seurakunnan vapaaehtoisena. Tässä vapaaehtoistyön muodossa henkilö ryhtyy tukihenkilöksi seuraa, tukea tai lohtua tarvitsevalle. Lähimmäispalvelusta tukihenkilön saavien elämäntilanteet vaihtelevat; kyseessä voi olla esimerkiksi pienten lasten vanhempi, vailla tukea kasvatukseen tai ikäihminen kaivaten apua ja seuraa ulkoiluun.

Messuryhmään kuuluminen ja messujen suunnitteluun sekä toteutukseen osallistuminen on monille väylä vapaaehtoistoimintaan. Muitakin mahdollisuuksia on; kuten leipominen tapahtumien arpavoitoiksi, kirpputorimyyjänä toimiminen tai yksinäisille tehtävien joululahjojen pakettitalkoisiin osallistuminen.

Nuorisotyö tarjoaa mahdollisuuden vapaaehtoistyölle esimerkiksi partiossa. Useat nuoriin aikuisiin kuuluvat löytävät itseään kiinnostavia vapaaehtoistyön muotoja lastensa harrastusten kautta. Poikkeusta ei tee seurakunnan vapaaehtoistyö, sillä partiossa toimii lasten vanhempia ja muita partiotoiminnasta kiinnostuneita vapaaehtoisina talkoolaisina tai jopa ryhmäjohtajina. Lisäksi esimerkiksi rippikoulu on mahdollisuus osallistua seurakunnan toimintaan; yövalvojat leireille valitaan täysi-ikäisistä, useimmiten paikkakuntalaisista jotka ovat ominaisuuksiltaan ja kiinnostuksen kohteiltaan sopivia nuorten kanssa toimimiseen. Yövalvojille maksetaan palkkio, eli vapaaehtoistoiminnasta ei tässä voida puhua. Uusi isostoiminnan linjaus (Kirkkohallitus 2016, 59) erittelee yövalvonnan isosuudesta näin: ”Tilanne on toinen, kun seurakunta palkkaa rippikoululeirille varttuneempia nuoria, joiden tehtävänä on esimerkiksi vastata leirin turvallisuudesta ilta- ja yöaikaan tai tehdä vastuullista opetustyötä. Tällaisissa tehtävissä olevia on yleensä pidettävä työntekijöinä.”

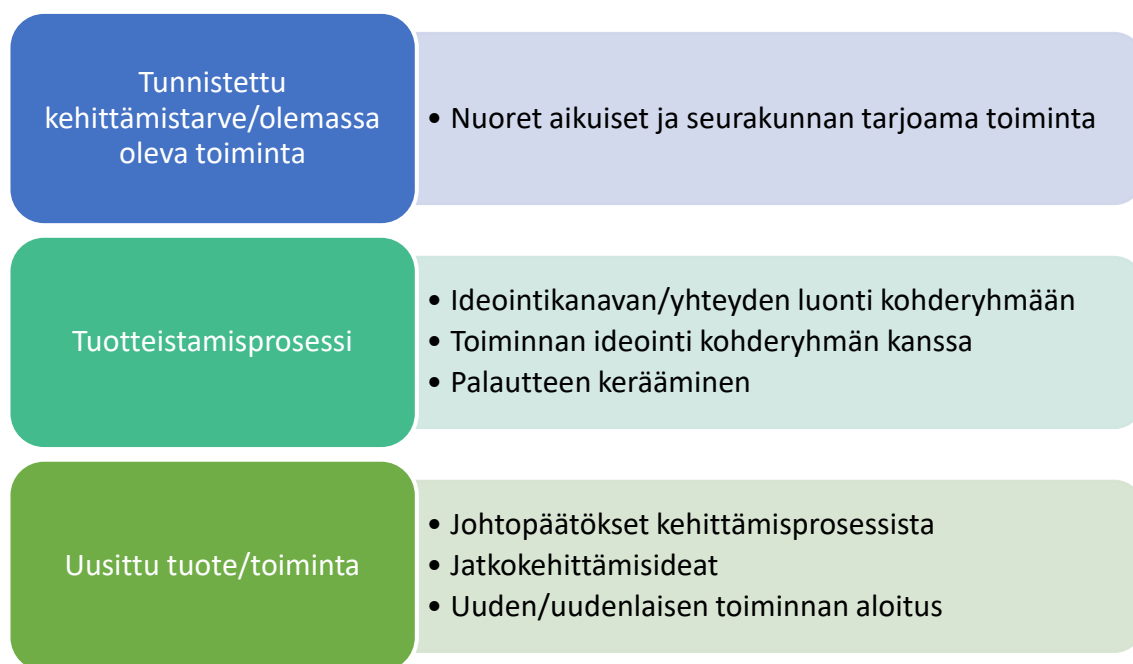
Seurakunnissa on toimivia malleja rippikoulutyöhön ja isostoimintaan, mutta useassa seurakunnassa yli 18-vuotiaille ei ole säännöllistä toimintaa, jolla voitaisiin tukea nuoren aikuisen elämää. Varttuneemmalle väestölle tarjotaan poikkeuksetta erilaisia vaihtoehtoja osallistua seurakunnan toimintaan, niin myös Inarin seurakunnassa. Ikäryhmälle on tarjolla ikäihmisten kerhoja, vapaaehtoistoimintaa ja retkiä. Tietysti nuoret aikuiset ovat tervetulleita esimerkiksi vapaaehtoistyöhön, mutta harva pystyy sitoutumaan vapaaehtoistoimintaan kun taistelua ajasta käyvät monet asiat.

6 OPINNÄYTETYÖPROSESSI

Käsitys tuotteesta on yleisesti materiaallinen, kuten apuvälineet ja laitteet. Nykyaikana kuitenkin tuote voi olla myös palvelu tai yhdistelmä edellä mainittuja. Tuotteen tulee olla selkeästi rajattavissa, niin hinnoittelun kuin sisällönkin suhteen. Sosiaali- ja terveysalalla tuotteissa huomioidaan myös alan eettisyys. Tuotteilla on tarkoitus edistää kokonaisvaltaista hyvinvointia yksilötasolla ja tätä kautta laajemmalla mittakaavalla. Kohderyhmän erityispiirteet ja tätä kautta tulevat ominaisuudet tuotteen kokonaisuudessa on syytä huomioida myös tuote-prosessissa. Sosiaali- ja terveysalalla myös lähes aina on mukana vuorovaikutustilanne, joka tukee tuotteen sisältöä. Näiden määritteiden myötä sosiaali- ja terveysalan tuotteet voivatkin olla laajasti toisistaan poikkeavia. (Jämsä & Manninen 2000, 13–14.) Tässä opinnäytteessä tuotteena tarkoitetaan työmenetelmää, jossa on tarkoitus ideoida ja kehittää uusia toimintamalleja asiakkaan näkökulmasta ja tarpeesta. Sisällöllisesti kyse on palvelutuotteesta, vaikka tulevassa puhumme toiminnan kehittämisestä.

Sosiaali- ja terveysalalla tuotteistaminen erottuu viiteen eri vaiheeseen. Ensin havaitaan ongelma tai kehittämistarve työkentällä, jonka jälkeen sitä ideoidaan ja pyritään hakemaan ratkaisuja. Tämän jälkeen tuotetta luonnostellaan ja kehitetään sekä lopuksi viimeistellään. (Jämsä & Manninen 2000, 28.) Prosessimme ei ajallisesti riitä toiminnan käynnistämiseen opinnäytetyön aikana, vaan palautteen jälkeen kokoamme kehittämisideat. Prosessin loppuun vieminen jää yhteistyökumppanimme Inarin seurakunnan vastuulle, jossa toinen meistä työskentelee. Yhdessä toimien –hanke hyödyntää kehittämisideoita ja palautekyselyistä saatua tietoa niiltä osin, kuin ne ovat sille tarpeellisia.

Ongelmalähtöisessä lähestymisessä on tavoite parantaa ja kehittää palveluja. Tämä lähestymistapa näyttäytyy myös meidän opinnäytetyöprosessissa, vaikka emme suoranaisesti ole ongelmalähtöisessä tilanteessa. Prosessimme kohderyhmä on suhteellisen näkymättömässä osassa seurakuntayhteyttä ja toiminnan kehittämisellä pyrimme saamaan muutosta tähän. Tässä opinnäytteessä olevat prosessin vaiheet on kuvattu kuviossa 2.

KUVIO 2. Uuden tuotteen/toiminnan kehittäminen

6.1 Opinnäytetyön tarkoitus

Opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa nuorten aikuisten kokemuksia Inarin seurakunnan toimintaan osallistumisesta, vaikuttamismahdollisuuksista ja kirkon olemuksesta. Pyrkimyksenä on kehittää toimintaa juuri nuorille aikuisille ja saada heidät mukaan itse suunnitteluprosessista lähtien aktiivisina toimijoina. Nuoret aikuiset, jotka toiminnassa ovat jo mukana, toimivat joko vapaaehtoisuudessa, esimerkiksi lähimmäispalvelussa, messuryhmässä tai perheellisinä lasten kanssa päivä- tai perhekerhoissa. Opinnäytetyöstämme saatu tieto ja palauttekyseilyjen vastaukset ovat hyödynnettävissä sekä nuoriso- että diakoniatyössä ja Yhdessä toimien -hankkeessa.

Kohdennettu toiminta tai tuki nuoren aikuisen kehitystehtäviin seurakunnan toimesta on vähäistä. Seurakunta pyrkii vastaamaan tarpeeseen lyhyellä varoitusaajalla ja tarjoaa tukea nuoren aikuisen hakeutuessa työntekijän puheille. Esi-

merkiksi surukeskustelujen, taloudellisen avustamisen, aikuisrippikoulun tai muiden ajankohtaisten asioiden tullessa, ovat tarvittavat työalat asiakkaan palveluksessa. Tämä ei kuitenkaan riitä, jos mietitään seurakuntayhteyden ylläpitämistä tai rakentamista. Kirkon on mielestämme oltava ihmisen arjessa mukana siten, ettei sinne tarvitse erikseen hakeutua vaan toiminta ja tuki saavuttavat ilman erityisiä tapaturmia tai haastavia tilanteita.

Nuoret aikuiset kaipaavat kokoavaa toimintaa ja mahdollisuuksia kohdata ikäisiään, ideoida tekemistä sekä saada elämäänsä ihmisiä, joiden puoleen kääntyä väsymyksessä, surussa ja muissa elämän käännekohtissa. Tähän tarpeeseen opinnäytetyö pyrkii vastaamaan. Lisäksi nuoret aikuiset ovat ryhmä, joiden aktiivisuus kirkossa on suppeaa ja kirkosta eroamisprosentti korkeimmillaan. Opinnäytteen myötä toivomme pystyvämme vaikuttamaan myös tähän osa-alueeseen, edes jossain määrin, vaikka muutoksen alulle panijana. Inarin kunta on pinta-alaltaan laaja ja ikäistensä kohtaaminen haastavaa. Liikuntaseurat, ravintolat ja järjestöt ovat käytännössä tällä hetkellä ne väylät, joissa 18–33-vuotiaat paikkakuntalaiset toisiaan kohtaavat luontaisella tavalla.

Opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa ja kehittää toimintamalleja tekemämme yhteistyön, palautteen ja arvioinnin kautta. Hyöty ulottuu sekä nuorisotiimi- että diakoniatyölle, sillä seurakunnassa ei ole määritelty erikseen nuorten aikuisten parissa tehtävään työhön vastaavaa työntekijää. Tavoitteena on onnistua suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintaa tai palveluja yhdessä nuorten aikuisten kanssa sekä saattaa uusia kasvoja seurakunnan yhteyteen. Pyrimme myös löytämään yhteistyökumppaneita toimintaan sosiaali- ja nuorisotyön puolelta.

6.2 Opinnäytetyön toteutus

Kartoitimme nuoria aikuisia, jotka tahtoivat lähteä edistämään ikäistensä oikeuksia ja palveluja Inarin kunnassa seurakunnan kanssa. Lähtökohtana olivat tuntemamme ihmiset, heidän kontaktinsa sekä Inarin seurakunnan diakoniatyön kautta löytämämme henkilöt. Ajatuksena oli koota kolmesta viiteen henkilön

tiimi, jotka ideoivat luottamuksellisesti sitä, mitä kohdejoukko kunnan alueella kaippaa, mikä toimii ja mitä lähdetään kehittämään edelleen.

Rekrytointi ideointitiimiin toteutettiin Facebook -ryhmien kautta; kahdelle eri paikalliselle Facebook-ryhmän sivulle tehtiin julkaisu, jossa pohjustettiin opinnäytteen tarkoitusta, tavoitetta ja sitä, miten asiasta kiinnostunut voi toimia. Julkaisut kirjoitettiin puhekielellä, tarkoituksena herättää rento kuva/tunne siitä, mitä tuleva työ on (liite 1 & 2.) Facebook -julkaisujen lisäksi otimme henkilökohtaisesti yhteyttä jokaiseen asiasta kiinnostuneeseen. Mukaan lähteneet nuoret aikuiset päättivät, että heille toimivin kanava ideoida, tiedottaa ja keskustella muiden tiimin jäsenten kanssa on suljettu Facebook -ryhmä.

6.2.1 Toimintaa Inariin! -ryhmä Facebookissa

Loimme Facebook-ryhmän paikallisille nuorille aikuisille. Ryhmä toimii väylänä tiedottaa, keskustella, kehittää ja toteuttaa erilaisia tapahtumia sekä toimintaa. Ryhmän nimi on ”Toimintaa Inariin!”. Facebook -ryhmä on ottanut ensiaskeleensa marraskuussa 2016 ja jatkaa kasvuaan opinnäytetyön valmistuttua. Opinnäytteen puitteissa määritelty ikärajaus 18–33-vuotta tulee poistumaan työmme valmistuttua ja ryhmä on avoin kaiken ikäisille. Toiveena on, että ryhmästä tulee pysyvä osa nuorten aikuisten arkea. Parhaimmillaan se toimii ikään kuin kansalaiskanavana; innostaa, kehittää ja muuttaa Inarin kunnan sisäisiä toimintamalleja sekä tarjoaa ikäryhmänsä ihmisille mahdollisuuksia.

Toimintaa Inariin! -ryhmän kautta on syksyn 2016 ja alkuvuoden 2017 aikana noussut useita toiveita ja ehdotuksia siitä, millaista toimintaa tai tukea 18–33-vuotiaat nuoret aikuiset elämäänsä kaipaavat. Opinnäytetyön yksi päätavoite olikin saavuttaa nuoria aikuisia Inarin kunnan alueelta, ja se tavoite on jo itsessään toteutunut. Inarin seurakunnan kannalta opinnäytetyö palvelee pitkäaikaisesti ja rakentavasti, sillä se kaventaa väylää kirkon ja nuorten aikuisten välissä. Vaikutus on merkityksellinen, sillä ennakkoluulojen ja vanhojen, väärin käsitysten ja arvojen uudistaminen mahdollistuu nuorten aikuisten kokoamisella ja kohtaamisella. Uskomme myös, että merkitys nuorelle aikuiselle itselle on positiivi-

nen, sillä kokemus kuulluksi ja nähdyksi tulemisesta on varmistettu koko prosessin ajan sekä kaikenlaiset kokemukset ja toiveet ovat olleet toivottuja.

6.2.2 Lautapeli-ilta

Suunnittelimme lautapeli-illan yhteistyössä Inarin seurakunnan ja Inarin kunnan nuorisotyön kanssa ja se järjestettiin Ivalon seurakuntasalissa 13.1.2017. Peli-ilta liittyy Suomi100-teemavuoteen ja pitkin vuotta järjestettäviin pelitapahtumiin. Lautapeli-iltaan osallistui neljä Toimintaa Inariin! -ryhmään kuuluvista nuorista aikuisista, mikä tarkoittaa 50 % osallistujamäärää ryhmän jäsenmäärän ollessa lautapeli-illan aikana kahdeksan.

Lautapeli-illan mainostaminen järjestettiin monissa eri tiedotusvälineissä; Facebook-ryhmässä; ”Mulla on menolippu- onx sulla?”, jonne järjestäjät loivat tapahtuman ”Menolippu lautapeleihin”, lehtimainoksella sekä julisteilla kaupoissa, nuorisotiloilla ja muissa kohderyhmää tavoittavissa paikoissa. Lisäksi Radio Inari haastatteli Inarin seurakunnan nuorisotyönohjaaja liittyen lautapeli-iltaan ja haastattelu kuultiin radiossa kolmena lautapeli-iltaa edeltävänä päivänä.

Toimintaa Inariin!-ryhmän osallistumisaktiivisuus oli yksi vaikuttava tekijä siinä, että teimme palautekyselyn myös lautapeli-illan pohjalta vaikka tapahtumaa ei suunniteltu ja toteutettu kohderyhmän kanssa. Halusimme myös saada näkemysten seurakunnan merkityksestä nuorelle aikuisille niiltä, joita seurakunnan toiminta ei muutoin vielä ole tavoittanut. Tätä kautta voimme saada arvokasta tietoa siihen, millaisella toiminnalla voimme saada aktivoitua uusia kasvoja seurakunnan yhteyteen.

7 PALAUTEKYSELYJEN VASTAUSTEN ANTIA

Teimme kaksi erillistä palautekyselyä: toinen kohdistettiin Toimintaa Inariin!- Facebook-ryhmän jäsenille (liite 3) ja toinen lautapeli-iltaan osallistuneille (liite 4). Lähetimme Facebook-ryhmän kyselyt kuudelle ja lautapeli-illan palautekyselyt viidelle henkilölle. Kummastakin palautekyselystä saimme kolme vastausta. Yksi vastanneista vastasi molempiin kyselyihin. Määrällisesti tämä tuntuu vähältä, mutta opinnäytteemme perustuu kokemuspohjaiseen toiminnan kehittämiseen, jossa voidaan hyödyntää vähäinenkin vastausmäärä.

Tutkimuksellinen metodimme pohjautuu *fenomenologis-hermeneuttiseen* tapaan tarkastella kohdejoukkoa ja vastauksia. Metodille ominaista on ihmiskäsitukseen perustuva tutkimusnäkökulma, mikä on opinnäytetyössä niin ikään keskiössä kun tarkastellaan nuorten aikuisten kokemusta osallisuudesta ja vaikuttamismahdollisuuksista sekä tulevaa koskevia toiveita. (Laine 2001, 29–30.) Fenomenologia ei koskaan pyri täysin ymmärtämään ja sisäistämään tutkittavaa ilmiötä, vaan hyväksyy sen että ihmisen kokemuspohja ja elämäntilanne muuttuvat vaikuttaen siihen, mitä tulokset kulloinkin ovat (Lehtomaa 2008, 192–193; Stanford Encyclopedia of Philosophy 2003).

Tutkimustavan keskeiset käsitteet ovat yhteisöllisyys, kokemus ja merkitys. Fenomenologiassa ajatuksena on tutkia ihmisen suhdetta omaan elämäntodellisuuteensa. Tähän liittyy myös *intentionaalisuus*, eli tarkoitusperäisyys kaikissa ihmisen elämän osa-alueissa ja asioissa. Tutkimustapa pohjautuu siis ihmisen toimintaan heijastavana merkityksellisyytenä. Jokaisen yhteisön jäsenellä on oma kokemusmaailmansa, mutta tutkimalla yksilöä saadaan selville aina jotain myös yhteisöstä ja ympäröivästä toimintakulttuurista sekä perinteistä. (Laine 2015, 29–32.)

Facebook-ryhmän kyselyssä kävimme alussa läpi seurakunnan ja nuorten aikuisten yhteyttä, millaisena se koetaan ja mitä siihen toivotaan. Loput (6-8) kysymykset oli suunnattu Facebook-ryhmään ja sen kehittämiseen. Lautapeli-illan palautekyselyn kysymykset jakautuivat karkeasti kahteen osaan. Noin puolet

kysymyksistä kartoitti lautapeli-illan ennakkokäsityksiä, toimivuutta ja kokonaiskuvaa kohderyhmää ajatellen. Kysymykset 5-8 painoutuivat seurakunnan läsnäoloon ja sen luomiin tuntemuksiin illan yhtenä järjestäjätahona. Avaamme ensin kaikki kysymysalueet, jonka jälkeen pohdimme niiden merkitystä nuorten aikuisten toimintaa kehittäessä. Kummassakin palautekyselyssä viimeisenä on ”haluaisin vielä sanoa..”-kohta, jossa vastaaja sai kirjoittaa vapaasti kysymysten ulkopuolelle jäävät ajatukset.

Palautekyselyjen vastauksia jäsennellessä ja tulkitessa otimme huomioon, että vastaajajoukko oli verrattain suppea, joten kehittämisideat ovat pienen joukon mielipide ikäryhmää koskevista asioista. Voidaan ajatella, että vastaukset ovat luotettavia, sillä kokemuksiin pohjautuvat kyselyt ja niistä tehdyt erottelut ovat aina subjektiivisia ja vaihtelevat elämäntilanteen mukaan.

Kysymyksissä havaitsimme jälkikäteen tiettyjä haavoittuvuuksia. Osalle kysymykset tuntuivat haastavilta ja vaikeaselkoisilta vastata. Jotkut kysymykset olivat niin laajoja, että aiheesta oli helppo harhautua. Meidän olisi ollut syytä avata kysymykset hiukan tarkemmin, tehden kohdennettuja kysymyksiä alle. Havaitsimme myös, että jäi saamatta sellaista tietoa, jota olisimme kaivanneet. Esimerkkejä tästä ovat: mikä on ollut oma aktiivisuustaso aikaisemmin seurakuntaan, sen järjestämään toimintaan ja vapaaehtoistyöhön (ennen opinnäytetyötä) ja mitä se tulee olemaan tämän jälkeen?

7.1 Facebook-ryhmän palautekyselyjen vastauksia

Lähdimme liikkeelle Facebook-ryhmän palautekyselyssä kysymällä nuorten aikuisten mahdollisuuksista osallistua ja vaikuttaa seurakunnan toimintaan. Vastaajat näkivät, että toiminta keskittyy lapsiin, nuoriin ja ikäihmisiin ja nuoret aikuiset ovat väliin putoava ryhmä. He kokivat, ettei vapaaehtoistoimintaan ole opastusta ja seurakunnan olemassa olevasta toiminnasta tiedottaminen on vanhanaikaista. Diakoniatyön tarjoamat ryhmät ja toiminnat eivät avaudu sisällöllisesti kirkollisten ilmoitusten perusteella vastaajille. Tämä osaltaan vaikuttaa siihen, että he eivät osallistu toimintaan, koska eivät tiedä mitä se vaatii. Kirkko-

kuoro on paikka, jossa nuoria aikuisia on mukana. Osallistumiseen ja vaikuttamiseen voisi olla enemmän mahdollisuuksia.

Vastaajien mukaan kohtaamiset seurakunnan työntekijöiden kanssa ovat hyviä ja lämpimiä, vaikka ne ovatkin olleet harvassa. Kysyimme myös toiveita hengellisen toiminnan suhteen. Tässä nousi esille lauluillat, hartausillat, raamattupiirit, hengelliset elokuvailat, pyhäkoulutoiminta lapsille sekä raamatuntutkiminen keskustelemalla ja nuoren aikuisen omaa hengellistä kasvua tukien.

Seurakunnan mahdollisuuksia nuoren aikuisen huomioimiseen ja aktivoimiseen oli vastaajien mielestä muun muassa nuorten leirien ja perheleirien järjestäminen. Vapaaehtoistyöstä ja vanhusten ”seurapalvelusta” toivottiin tiedottamista. Vastaajat ehdottivat kirjeellä lähestymistä ikäryhmittäin, juuri nuoreen aikuisuuteen liittyen. Järjestettävän toiminnan tulisi vastaajien mukaan tulla lähelle nuorta aikuista. Perheellisten nuorten aikuisten huomioimista pidettiin tärkeänä.

Viidentenä kysyimme yhteistyötahoista; mitkä tahot yhdessä seurakunnan kanssa vahvistaisivat nuoren aikuisen osallisuutta seurakunnan toiminnassa. Vastaajien mukaan näitä voisivat olla esimerkiksi helluntaiseurakunta, Inarin kunta, muut seurakunnat, Saamelaisalueen koulutuskeskus ja kunnan liikunta- ja sivistystoimi, etenkin nuorisotyön osalta. Törmänen (2016) kuvaa opinnäytetyössään, kuinka kirkon nuorisotyössä tehtävä moniammatillinen yhteistyö palvelee sekä kirkon nuorisotyötä että muita nuorten parissa toimivia tahoja. Sama pätee myös nuorten aikuisten kanssa tehtävään kirkon työhön, moniammatillisuus antaa ulottuvuuden ja rikkaan kohtaamismahdollisuuden kohderyhmän kanssa.

Kysyessämme vastaajilta, mitä he odottivat Facebook-ryhmän alkaessa, nousi esille oma ikäryhmä ja uusien ystävyysuhteiden luominen. Nuorille aikuisille suunnatun toiminnan kehittäminen ja siihen vaikuttaminen oli myös yhtenä osa-alueena. Ryhmään kuuluvien kanssa odotettiin olevan kasvotusten kohtaamisia usein. Eräs vastaajista toi esille pelon oman henkilökohtaisen uskon avaamisesta muille ryhmään kuuluville.

Toimintaa Inariin!-ryhmän myötä yhteisöllisyyden ja toiminnan näkökulmasta vastaajat nostivat esille erityisesti uudet kontaktit omaan ikäryhmään kuuluvien kanssa sekä kiinnostavan toiminnan syntymisen. Yön yli-leirit ja erilaiset tapahtumat toisivat toivottua irtautumista kotiympyröistä ja arjen kuvioista. Näillä odotettiin saavutettavan muiden nuorten aikuisten kanssa yhteistä aikaa, tekemistä ja vertaistukea. Vastaajat ovat myös sitoutuneita ja innokkaita suunnittelemaan sekä toteuttamaan tapahtuman tai tempauksia Inarin kunnan asukkaille.

Palautekyselyn vastaajat pohtivat, kuinka saada Toimintaa Inariin!-ryhmään ja sitä kautta toimintaan lisää nuoria aikuisia. Vastaajat näkevät oman roolinsa tärkeänä siltana ikäjoukkoon kuuluvien innostamisessa ryhmään ja toimintaan. Olennaisiksi asioiksi toimintaan aktivoimisessa nousivat tapahtumat, joihin on helppo tulla sekä suora yhteydenotto seurakunnasta nuoriin aikuisiin jotta nämä kokisivat itsensä toivotuiksi ja tervetulleiksi seurakuntayhteyteen.

Haluaisin vielä sanoa – osiossa tuli esille uskoon liittyviä asioita. Median kuva uskosta nähtiin negatiivisena ja erästä vastaajaa lainataksemme: ”Jumalan pelko on muuttunut Jumalan häpeäksi” (Vastaaja a.). Uskon koettiin olevan rajoittava tekijä elämässä ei-uskovan silmissä, vaikka uskovalle näin ei olekaan. Pohdintaa tuli myös siitä, ettei uskovana asettaisi itseään toisten ihmisten yläpuolelle niin sanotulla arvoasteikolla. Lisäksi yhdessä tekemisen voima mainittiin.

7.2 Lautapeli-illan palautekyselyjen vastauksia

Kysyimme lautapeli-illan palautekyselyihin vastanneilta iltaan kohdistuneista odotuksista ja ennakkokäsityksistä. Vastaajien odotukset olivat pääsääntöisesti positiivisia. He odottivat rentoa ja mukavaa yhdessäoloa sekä uusiin ihmisiin ja peleihin tutustumista. Osallistujajoukon ikähaarukan oletettiin olevan laaja. Pienenä epäilynä oli kuitenkin, että illan toiminta olisi ennakkoon määrättyä ja työntekijävetoista, esimerkiksi pelivalintojen ja pelaajatiimien suhteen.

Vastaajat pohtivat, saavuttiko lautapeli-illan mainostaminen kohderyhmää tarpeeksi. Suurin osa oli nähnyt mainoksen ainoastaan yhden viestintäkanavan kautta. Tähän toivottiin tulevaisuudessa kiinnitettävän enemmän huomioita. Lautapeli-illan monipuolisesta tiedottamisesta huolimatta palautekyselyyn vastanneet kokivat, ettei mainonta ollut välttämättä riittävän tehokasta. Toivottiin myös, että olisi ollut vieläkin enemmän arvottuja joukkueita, jota kautta tutustuminen uusiin ihmisiin mahdollistuisi.

Vastaajat kokivat lautapeli-illan sisällön hyvin suunniteltuna ja tilat sekä tarjoilun toimivana. Illan vapaamuotoisuutta pidettiin hyvänä asiana. Illasta jäänyttä kokonaisuutta kysyttäessä, vastaajat korostivat tunteneensa itsensä tervetulleiksi. He kuvasivat lautapeli-iltaa rennoksi ja mukavaksi. Vapaaehtoinen hartaus oli vastaajien mielestä hyvä lopetus illalle ja kesto oli sopiva.

Seurakunnan läsnäolo ei näyttäytynyt vastaajien mielestä liian voimakkaana. Seurakunta tarjosi tilat, joka oli näkyvin osa sen läsnäolosta. Pappien läsnäolo ja seurakunnan työntekijöiden hupparit olivat myös tunnistettavana elementtinä. Hengellisyys oli tarjolla vapaaehtoinen hartaus, joka koettiin pehmeänä lähestymisenä seurakunnan yhteyteen. Seurakunnalla harjoittelussa ollut nuorisotyönohjaaja-opiskelija olisi toivottu esiteltävän paremmin. Kokonaisuudessaan seurakunta mukana järjestävänä tahona pidettiin tervetulleena.

Vastaajat osallistuisivat tulevaisuudessakin toimintaan, jota seurakunta on mukana järjestämässä. Vastaajat kokivat, että seurakunnan toimintaan osallistuesssa avautuu ovia uusille mahdollisuuksille, esimerkiksi ystävyys-suhteita ja muita kontakteja. Myös seurakunnan omaa toimintaa kohtaan oli kiinnostusta. Seurakunnan toivottiin järjestävän muun muassa vapaamuotoisia ja rentoja peli-iltoja, hengellistä toimintaa, kuten raamatunlukua, tehetkiä ja lauluiltoja. Myös lapsiperheille toivottiin toimintaa, kuten viikonloppuleirejä. Esille nousi myös talkoo-toiminta ja vapaaehtoistyö seurakunnassa.

Vastaajat pohtivat, kuinka Inarin seurakunta voisi huomioida ja aktivoida nuoria aikuisia paremmin. Avaimia tähän ovat vastaajien mielestä matalan kynnyksen toiminnot; kuten peli-illat ja teemaillat, joissa nuori aikuinen kohtaisi eri palvelun-

tarjoajia. Yhteistyössä toteutetut teemaillat tarjoaisivat kohderyhmälle välineitä jaksamiseen, henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ylläpitoon sekä vertaistukea eri elämänvaiheisiin. Tällaiseen toimintaan toivottiin säännöllisyyttä, jotta se tarjoaisi jatkumon ja mahdollisuuden solmia uusia kaveri- ja ystävyysuhteita.

Hengellisyyttä ehdotettiin mukaan kevyenä, jotta se ei säikäyttäisi ketään joukosta pois vaan hengellisyyteen voisi kasvaa. Nuorten aikuisten huomioimiseksi olisi vastaajien mielestä tärkeää saada suora kontakti; kutsuna seurakuntaan ja yhdessä toimimiseen. Eräs vastaajista nosti esille kirkon kokonaisolemuksen muutoksen tärkeyden ja sen, kuinka luterilainen kirkko voisi halutessaan näyttäytyä nuorekkaampana ja rennompana. Vastaajat olivat lautapeli-iltaan kaiken kaikkiaan tyytyväisiä ja toivovat vastaavanlaisia iltoja tulevaisuudessakin. Eräs vastaajista kuvaili iltaa näin: ”Omien pelien tuominen ja niiden pelaaminen muiden kanssa tukee yhteisöllisyyttä; antaa omastaan ja saa toisilta itsekin. Lautapeli-illan toiminta oli yhteisöllistä ja olimme kuin pieni seurakunta.” (vastaaja b.)

8 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Pyrimme läpi opinnäytetyön noudattamaan yleisiä sekä tutkimustyön eettisiä ohjeita. Tutkimussuunnitelman laadimme huolella ja opinnäytetyö on toteutettu ja raportoitu laadukkaasti, kuten hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu. Teoreettinen osio on valittu tarkoin opinnäytteen sisältöä ja tarkoitusta avaten ja täsmentäen. (Vilkkä 2005, 32–33.) Olemme pyrkineet työmme kehittämisideoissa objektiivisuuteen ja rehellisyyteen, emmekä ole antaneet omien toiveiden tai odotusten vaikuttaa lopputulokseen (Clarkeburn & Mustajoki 2007, 15).

Opinnäytetyöstä kirjattiin sopimus Inarin seurakunnan kanssa. Varsinaisia lupia ei tarvittu, sillä emme ole käsitelleet asianomaisten henkilökohtaisia tietoja opinnäytteessä. Palautekyselyjen tietoja käytämme toiminnan, sen merkityksen ja kehittämisen arviointiin ja muokkaamiseen. Palautekyselyihin vastanneille lupasimme, että yksittäisen palautteen antajan henkilöllisyys ei ole tunnistettavissa työssämme. Tässä käytimme erityistä huolellisuutta, kyseessä on kuitenkin asukasluvultaan pieni kunta. Lähtökohtana kehittämistoiminnalle on ihmisen kunnioittaminen (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 11; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 25). Opinnäytetyössämme nimeltä mainitsemat henkilöt ja opinnäytteen toimeksiantaja ovat antaneet luvat julkaisuun, kuten eettisesti hyvään tutkimustyöhön kuuluu (Vilkkä 2005, 33).

Olemme tiedottaneet opinnäytteeseen osallistuneita työn sisällöstä ja tavoitteista. Olemme säilyttäneet palautekyselyiden vastaukset niin, että ne eivät joudu ulkopuolisten käsiin. Hävitämme palautteet asiaan kuuluvalla tavalla työmme valmistuttua. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 12–13.)

Nuorten aikuisten toiveet, odotukset sekä palaute on huomioitu koko prosessin ajan ja tältä pohjalta toiminnan kehittämistä sekä ideointia on viety eteenpäin. Toimintamallin luotettavuutta ja laatua saadaan paremmaksi kehitysvaiheen palautteen arvioinnilla. (Jämsä & Manninen 2000, 43–44; 80–81.) Toimintaa kehittäessä pyrimme huomioimaan myös yhteistyökumppanin resurssit toiminnan luomisen suhteen.

Olemme panostaneet lähdemerkintöjen tarkkuuteen ja oikeellisuuteen sekä luotettavien lähteiden valintaan. Näillä saamme opinnäytteeseen laatua ja luotettavuutta. (Vilka 2005, 32.)

9 POHDINTA JA KEHITTÄMISIDEAT

Tarve ja tahto kuulua yhteisöön ongelmiseen ja iloiseen nousi vastauksista esille, siihen seurakunta on sopiva taho tarttumaan edistään yhdessä toimimista. Nuoret aikuiset elävät yhä kiireisempää elämäntyyliä, kokevat yksinäisyyttä arjen keskellä ja kaipaavat myös tukea hengellisiin kysymyksiin. Työmme tukee evankelis-luterilaista kirkkoa myös taloudelliselta näkökannalta; nuoret aikuiset ovat tärkeä kirkollisvero maksava ikäryhmä ja kirkosta eroaminen yleistyy jatkuvasti.

Kehitettäessä ja toteutettaessa toimintaa nuorille aikuisille tulee huomioida ainakin seuraavien asioiden tärkeys: perusteellinen taustatyö ja viestintä, toimintamuodon sisältö ja toteutus tarpeiden pohjalta. Toimintaa on kehitettävä pitkäjänteisesti panostaen laatuun ja näkyvyyteen. Olennaista on myös rakentaa vapaaehtoistoimintaa pienistä palasista kooten sekä valjastaen toimijoiksi vapaaehtoisia. (Hauta-Aho & Tornivaara 2009, 87.)

Nuorilla aikuisilla ei ole reaaliaikaista tietoa siitä, mitä mahdollisuuksia Inarin seurakunnan vapaaehtoistoiminta tarjoaa tai mitä väyliä uusien toimintamuotojen aloittamiseen ja kokeiluun on. Tämä on yksi tärkeimmistä kehitettävistä asioista; ratkaisu voisi esimerkiksi olla nuorille aikuisille lähetettävä kirje, josta he näkevät mahdollisuudet osallistua seurakunnan toimintaan tai jokin muu tapa ottaa kontakti ikäryhmään. Diakoniatyön vapaaehtoisille lähetettävä kirje voitaisiin lähettää myös nuorille aikuisille vaikka he eivät ole vapaaehtoistoiminnassa mukana.

Huolimatta Inarin seurakunnan vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista ja monipuolisuudesta, nuoret aikuiset loistavat poissaolollaan. Palautekyselyjen vastauksista selvisi, että nuorten aikuisten opastus vapaaehtoistoimintaan on puutteellista. Tämä koskee nimenomaan niitä nuoria aikuisia, jotka eivät ole seurakunnan toiminnassa mukana.

Kyselyn vastauksista voi havaita, että matalan kynnyksen toiminta säännöllisesti järjestettynä synnyttää luonnollisen jatkumon seurakunnassa toimimiselle ja mahdollistaa yhä useampien nuorten aikuisten aktivoitumisen. Haasteena on, millaisella tiedottamisella seurakunta tavoittaa kohderyhmän ja saa heidät liikkeelle. Toiminnasta tiedottaminen nähtiin vanhanaikaisena. Seurakunnassa tiedottamisen merkitykseen on syytä kiinnittää huomiota ja tähän tulee panostaa enemmän. Inarin seurakunnan työyhteisössä on keskusteltu siitä, kuinka toiminnasta tiedottamisen sisältö saattaa jäädä epäselväksi nuorille aikuisille. Tulevaisuuden haaste onkin, kuinka seurakunta onnistuu avaamaan toiminnan sisällön kohderyhmälle puhumalla ”samaa kieltä”.

Evankelis-luterilaisen kirkon julkikuva on nuorten aikuisten maailmassa vanhanaikainen eikä se saavuta ikäryhmän globaalia maailmankuvaa (Mikkola; Niemelä & Petterson 2007, 57). Samakielisyydellä tässä tarkoitamme sitä, kuinka kirkon työntekijöiden ja nuorten aikuisten välinen kommunikointi on ristiriidassa toistensa kanssa. Kirkolliset termit sekä kirkon työntekijöiden käyttämä kieli ei avaudu nuorille aikuisille, varsinkaan niille, jotka eivät ole aktiivisia seurakunnan jäseniä.

Konkreettinen kehitysidea on muokata kirkollisia ilmoituksia lehdissä ja nettisivuilla siten, että asiasta tietämätön saa riittävän käsityksen tilaisuuksista, tapahtumista ja niitä koskevista erityispiirteistä. Kirkollisissa ilmoituksissa on tällä hetkellä lyhyesti kerrottuna tulevat konsertit, messut, haudatut, kuolleet ja sesonkitapahtumat. Mikäli tapahtumaan tai tilaisuuteen liittyy ilmoittautumisia tai esittely on suppea, liitetään siihen työntekijän yhteystiedot lisätietoja varten. Tämä ei kuitenkaan välttämättä saa kaikkia toimimaan vaikka kiinnostusta tulevaan tilaisuuteen olisikin, vaan osa jää pois epävarmuudesta ja tietämättömyydestä johtuen. Nettisivujen päivitys on myös yksi olennainen osa Inarin seurakunnan päivittämistä reaaliaikaan; vanhentuneet tiedot ja suppea esittely esimerkiksi työaloista antaa omaleimaisen kuvan seurakuntaan nettisivujen kautta tutustuvalla tai sieltä tietoja hakevalle.

Facebook-ryhmään liittyneet nuoret aikuiset odottivat luovansa omaan ikäryhmään kuuluvien kanssa uusia kontakteja ja ystävyys-suhteita. Tämä nousi sel-

keästi esille kahdessa palautekyselyn kohdassa. Omaehtoisella toimintaan osallistumisella vastaajilla on selkeä odotus kuulua johonkin, saada toiminnalleen merkitystä ja tulla kuulluksi. Lisäksi osallistujat odottivat kohtaamista kasvotusten. Tämän kaltaisella toiminnalla saadaan kohderyhmää aktivoitumaan yhteiskuntaan. Lisäksi osallisuuden ja ehkäisevän työn näkökulmasta luodaan hyvinvointia sekä merkityksellistä sisältöä elämään yksilötasolla.

Nuorten aikuisten joukosta nousi yksi selkeä toive ja kehittämiskohde seurakunnan toiminnassa; yhteisen, monipuolisen tekemisen ja kokoontumisten järjestäminen. Nuoret aikuiset koettiin väliin putoavana ryhmänä suhteessa tarjolla olevaan toimintaan. Tarvetta ja intoa on olla mukana toteuttamassa erilaista toimintaa ja palveluja kuntalaisille. Nuoret aikuiset tahtovat vaikuttaa enemmän heille suunnattuun toimintaan. Grönlundin (2006, 132) mukaan nuoret arvostavat tehokkuutta, heistä lähtevää ja heidän itsensä johtamaa toimintaa. Nuorten aikuisten joukko ei suunnannut toiveitaan pelkästään omaan ikäryhmään, vaan he antoivat ideoita ja toiveita muidenkin kohderyhmien toiminnan kehittämiseksi. Tästä on esimerkkinä lasten pyhäkoulujen aloittaminen sekä kaiken ikäisille suunnattu toiminta tai tapahtumat.

Palautekyselyjen vastauksista voi päätellä, että nuoria aikuisia saa mukaan toimintaan parhaiten henkilökohtaisella kontaktilla. Suora pyyntö on tehokkainta. Pääkaupunkiseudun tutkimusaineistossa nuorista aikuisista joka viides oli sitä mieltä, että toimimattomuuden vaikuttavimpia tekijöitä oli, että heitä ei ollut pyydetty toimintaan mukaan. (Grönlund 2006, 132.)

Facebook-ryhmässä olevat ja palautekyselyyn vastanneet nuoret aikuiset kutsuttiin henkilökohtaisesti mukaan prosessiin ja sen he kokivat myönteiseksi. Palautteissa tuotiin ilmi, että samankaltainen toimintatapa toimisi todennäköisesti muidenkin samaan ikäryhmään kuuluvien kohdalla. Vastaajat kokevat myös oman roolinsa tärkeänä nuorten aikuisten aktivoimiseksi seurakunnan toimintaan.

Aiheen ympäriltä on tehty erilaisia opinnäytetöitä, ratkaisuja on pyritty löytämään haastatteluin ja toiminnallisoin keinoin. Pääkkönen (2011) selvittää opin-

näytetyössään nuorten aikuisten osallisuutta ja toiveita Iisalmen seurakunnassa. Tutkimuksesta saadut tulokset tukevat opinnäytetyössämme esille nousseita seikkoja. Erityisesti nuorten aikuisten kokemus tarjolla olevista toimintamahdollisuuksista ja tiedottamisen tärkeydestä on samankaltaista kuin opinnäytetyöme palautekyselyihin vastanneilla.

Oman seurakunnan ulkopuolelle ulottuvat yhteistyömahdollisuudet on saatava ikäryhmän tietoon, jotta niitä voidaan hyödyntää retkiä, leirejä tai säännöllistä toimintaa suunniteltaessa. Useissa seurakunnissa on malleja erilaisiin ryhmätoimintoihin, joista kannattaa poimia toimivia elementtejä niiltä osin kuin ne paikallisesti toteutettuna ovat käyttökelpoisia. Palautekyselyiden vastauksista yhdeksäkään ei ehdotettu kuntarajojen yli tehtävää yhteistyötä, vaikka seurakunnalle sopivista yhteistyökumppaneista omalla kysymyksellä kysyttiin. Tämä oli yllättävä huomio. Ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi tuli suhteellisen laajasti, mutta kaikki niistä oli tarkoitettu paikallisesti toteutettaviksi. Pohdimme; onko kyse siitä, että vastaajat jättivät tietoisesti mainitsematta kiinnostuksensa esimerkiksi lähiseurakuntien kanssa tehtäviin retkiin, leireihin tai toimintaan vai pelkästään tietämättömyydestä, kuinka monipuolista yhteistyötä Inarin seurakunta jo tällä hetkellä tekee ja mihin sillä on mahdollisuudet.

Toimintaa Inariin!-Facebook-ryhmä säilyy ja kasvanee uusien jäsenten myötä opinnäytetyön valmistuttua. Ryhmän perustamisesta saakka on ollut huomattavissa, kuinka nuoret aikuiset odottavat työntekijän tai tässä tapauksessa opinnäytetyön tekijöiden aloitteita ideointiin. Kohdejoukko on tarvinnut tähän saakka kannustusta ja rohkaisua tuoda mielipiteensä tai ideansa julki. Esimerkkinä tästä ovat tekemämme julkaisut ryhmässä, joihin nuoret aikuiset ovat reagoineet yksityisviestein eivätkä kommentoiden ajatuksiaan julkaisussa. Voimme päätellä, että huolimatta ryhmän jäsenten tahdosta suunnitella ja toteuttaa toimintaa, kaipaavat he työntekijän antamia suuntaviivoja.

Facebook-ryhmän vakiinnuttamiseksi on työntekijän tärkeää panostaa ryhmän aktivointiin, jotta se myöhemmässä vaiheessa toimisi nuorten aikuisten itsensä johtamana. Toiveena on Toimintaa Inariin!-ryhmän jatkoa ajatellen, että siitä muodostuu nuorten aikuisten parissa tiedotus-, keskustelu- ja vertaistukiryhmä.

Tässä visiossa jäsenet aloittavat keskusteluja tahtomistaan aiheista, tavoittavat ikäisistään kuntalaisista saman kiinnostuksen jakavia ja suunnittelevat käytännön toimintaa seurakunnassa mahdollisesti yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Jatkotutkimuksena opinnäytteellemme voitaisiin kerätä tietoa niiltä nuorilta aikuisilta, jotka ovat olleet nuorina aktiivisesti seurakunnan toiminnassa mukana mutta ovat syystä tai toisesta jääneet toiminnasta pois. Mihin he häviävät ja miksi? Tutkimus voitaisiin toteuttaa laadullisesti haastatteluin. Tästä kerätty tieto ja tulokset voisivat antaa keinoja seurakunnalle toiminnan kehittämiseksi.

LÄHTEET

- Clarkeburn, Henriikka & Mustajoki, Arto 2007. Tutkijan arkipäivän etiikka. Tampere: Vastapaino.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. C, Katsauksia ja aineistoja 17. Viitattu 2.4.2017.
<http://www.diak.fi/opiskelu/opinnaytetyo/Documents/Kohti%20tutkivaa%20ammattikäytänää.pdf>.
- Grönlund, Henrietta 2006. Nuoret aikuiset kirkon vapaaehtoistoiminnassa – Arvostukset, asenteet ja aktivointi. Teoksessa Teija Mikkola; Kati Niemelä & Juha Petterson (toim.) *Urbaani usko- nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. 118–133.
- Halme, Lasse; Mikkola, Teija; Niemelä, Kati & Petterson, Juha 2006. Johdanto. Teoksessa Teija Mikkola; Kati Niemelä & Juha Petterson (toim.) *Urbaani usko - nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Kirkontutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 6-11.
- Hauta-aho, Henna & Tornivaara, Sanna-Maaria 2009. *Kirkosta kiinni!* Helsinki: kirjapaja.
- Helve, Helena 2009. Nuorten vapaa-aika, luottamus ja sosiaalinen pääoma. Teoksessa Mirja Liikkanen (toim.) *Suomalainen vapaa-aika – arjen ilot ja valinnat*. Helsinki: Oy Yliopistokustannus, HYY Yhtymä. 250–269.
- Hiitola, Jari 2013. *Nuoria etsimässä - nuoren seurakuntayhteyden palauttaminen*.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/67974/jari_hiitola.pdf?sequence=1
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.
- Hyvönen, Jenni 2006. *Urbanin kristityn nuoren aikuisen spiritualiteetti*. Teoksessa Teija Mikkola; Kati Niemelä & Juha Petterson (toim.) *Urbaani*

usko - nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Kirkontutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 84–103.

Inarin seurakunta i.a. A. Viitattu 28.10.2016.

<https://inarinseurakunta.fi/index.php/sivu/etusivu>

Inarin seurakunta i.a. B. Viitattu 1.4.2017.

<https://inarinseurakunta.fi/files/6/c10017cc84dc453a0dae10ecc1d5b06d.pdf>

Jalava, Janne & Seppälä, Ullamaija 2010. Kuntoutus ja sosiaaliset mahdollisuudet. Teoksessa Heikki Hiilamo & Juho Saari (toim.) Hyvinvoinnin uusi politiikka – johdatus sosiaalsiin mahdollisuuksiin. Diakoniamattikorkeakoulu, 251–264.

Jyväskylän yliopisto i.a. Tutkimuseettiset ohjeet. Viitattu 1.4.2017.

<https://staff.jyu.fi/Members/matukuiv/Tietosuoja/Tutkimusetiikka/?searchterm=eettiset%2520ohjeet>

Jämsén, Arja & Pyykkönen, Anne 2014. Mitä on osallisuus? Teoksessa Arja Jämsén & Anne Pyykkönen (toim.) Osallisuuden jäljillä. Saarijärvi: Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistys ry, 9-10.

Jämsä, Kaisa & Manninen, Elsa 2000. Osaamisen tuotteistaminen sosiaali- ja terveys-alalla. Helsinki: Tammi.

Jääskeläinen, Ilkka 2002. Diakoniat toiminnan muodot. Teoksessa Riitta Helosvuori; Esko Koskenvesa; Pauli Niemelä & Juhani Veikkola (toim.) Diakonian käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 192 – 232.

Kallinen, Eija & Huttunen, Timo 2005. Ennen meitä – 100 vuotta kristillistä nuorisotyötä. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja. 295–310.

Karhula, Anja 2017. Diakonissa, Inarin seurakunta. Henkilökohtainen tiedonanto 1.4.

Ketola, Kimmo; Hytönen, Maarit; Salminen, Veli-Matti; Sohlberg, Jussi & Sorsa, Leena 2016. Osallistuva luterilaisuus. Suomen evankelisluterilainen kirkko vuosina 2012–2015: Tutkimus kirkosta ja suomalaisista. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 125. Kuopio: Kirkon tutkimuskeskus, 15–46.

Kirkkohallitus 2016. Isoja ihmeitä – Isostoiminnan linjaus 2016. Suomen ev.lut.kirkon julkaisuja 43. Helsinki: Kirkkohallitus, 58–66.

Kirkkolaki 1993/1054. Viitattu 13.3.2017.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054#L3P5>

Kirkon tutkimuskeskus 2012. Haastettu kirkko. Suomen Evankelisluterilainen kirkko vuosina 2008–2011, Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 115. Porvoo: Kirkon tutkimuskeskus. 150-153.

Kohtaamisen kirkko 2014. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiminnan suunta vuoteen 2020. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 7. Helsinki: Kirkkohallitus, 5.

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/\\$FILE/253062_KKH_Kohtaamisen_kirkko_sisus_KORJ.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/$FILE/253062_KKH_Kohtaamisen_kirkko_sisus_KORJ.pdf)

Köykkä, Arto 2014. Nuorisotyön alkeet ja jatko. Helsinki: Lasten Keskus ja Kirjapaja.

Köykkä, Arto 2005. Rakkaus, Jumala ja kuolema – ehdotus nuorisotyön teologiaksi. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.). Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja. 21–34.

Laine, Timo 2015. Miten kokemusta voidaan tutkia? – Fenomenologinen näkökulma. Teoksessa Juhani Aaltola & Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2 - Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Lastensuojelulaki 2007/417 13.4.2007. Viitattu 12.1.2017.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

Lehtomaa, Merja 2008. Fenomenologinen kokemuksen tutkimus: Haastattelu, analyysi ja ymmärtäminen. Teoksessa Juha Perttula & Timo Latomaa (toim.) Kokemuksen tutkimus – merkitys- tulkinta – ymmärtäminen. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus. 163–194.

Liikkanen, Mirja 2009. Johdanto. Teoksessa: Mirja Liikkanen (toim.) Suomalainen vapaa-aika – arjen ilot ja valinnat. Helsinki: Oy Yliopistokustannus, HYY Yhtymä. 7-18.

Lindqvist, Martti 1998. Kristillinen ihmiskäsitys. Teoksessa Kirsti Aalto; Martti Esko & Matti-Pekka Virtaniemi (toim.) Sielunhoidon käsikirja. Toinen painos. Helsinki: Kirjapaja, 29–43.

- Luhtasela, Leena 2009. Osallisuuden rakentuminen kuntouttavassa työtoiminnassa. Helsingin yliopisto. Yhteiskuntapolitiikan laitos. Sosiaalityön erikoistumiskoulutuksen lisensiaatintutkimus.
- Lundholm, Pia 2014. Ehkäisevä työ käsitteenä ja toimintana. Teoksessa Sanna Pylkkänen ja Reijo Viitanen (toim.) Ehkäisevä työ pedagogisesti. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja F. Katsauksia ja aineistoja 30, 8-14.
- Melkas, Tuula 2009. Suomalaisten yksityiselämän sosiaalisuudesta. Teoksessa Mirja Liikkanen (toim.) Suomalainen vapaa-aika – arjen ilot ja valinnat. Helsinki: Oy Yliopistokustannus, HYY Yhtymä. 21–48.
- Mikkola, Teija; Niemelä, Kati & Petterson, Juha 2007. The questioning mind – Faith and values of the new generation. Publication 58. Tampere: Church Reserarch Institute.
- Monikasvoinen kirkko 2008. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2004–2007. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 103. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 152–154.
- Niemelä, Kati 2006. Nuorten aikuisten suhde kirkkoon. Teoksessa Teija Mikkola; Kati Niemelä & Juha Petterson (toim.) Urbaani usko- nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere. Kirkon tutkimuskeskus, 43–66.
- Niemelä, Kati 2006. Vieraantunut vai pettynyt? – Kirkosta eroamisen syyt Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. Jyväskylä: Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 95.
- Niemelä, Paula 2002. Diakonia ja ihmiskäsitys. Teoksessa Riitta Helosvuori; Esko Koskenvesa; Pauli Niemelä & Juhani Veikkola (toim.) Diakonian käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 87–106.
- Nuorisolaki 2006/72 27.1.2006. Viitattu 7.1.2017.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2006/20060072?search>
- Nuorten hyvinvointikertomus 2015. Viitattu 15.1.2017. Nuorisobarometritutkimuksen Helsinki-lisäotos. Helsingin kaupunki.
<http://www.nuortenhyvinvointikertomus.fi/indikaattorit/tunteet-ja-vuorovaikutus/yhteenkuuluvuus-ryhmiin>
- Oulun hiippakunta i.a. Hiippakunta. Viitattu 13.3.2017. <https://oulunhiippakunta-evl-fi-d.aldone.fi/hiippakunta/>

- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012–2015. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2012:6.
- Pessi, Anne Birgitta & Seppänen, Marjaana 2011. Yhteisöllisyys. Teoksessa Juho Saari (toim.) Hyvinvointi – Suomalaisen yhteiskunnan perusta. Helsinki: OY Yliopistokustannus, HYY yhtymä. 288–313.
- Pietilä, Hilkka 2003. Mikä meitä yhdistää – Ihmisyys ja perusarvot. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Pääkkönen, Marjut 2011. Nuori aikuinen lisälmen seurakunnassa – Nuorten aikuisten toiminnan kehittäminen. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Pieksämäen toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Raunio, Kyösti 2006. Syrjäytyminen-sosiaalityötä kiinnostavia näkökulmia. Helsinki: sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.
- Romppanen, Pia 2005. Katsaus kuntien päihdestrategioihin. Stakes, Raportteja 2/2005. Helsinki.
- Saari, Juho 2009. Yksinäisten yhteiskunta. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Sakasti i.a. Nuoret aikuiset. Viitattu 2.4.2017.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content299A16>
- Saamelaiskäräjät i.a. Saamelaiset Suomessa. Päivitetty 17.3.2014. Viitattu 13.3.2017.
http://www.samediggi.fi/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=105&Itemid=167
- Salo, Pirkko 2012. Nuorisotyö – keskeinen toimija lasten ja nuorten hyvinvointityön kokonaisuudessa. Teoksessa Taina Kyrönlampi (toim.) MoS-pa- nuorisotyön monialaisuutta kehittämässä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 31, 2012. 80–89.
- Sosiaalikallega 2017. Inari: Laaja hyvinvointikertomus 2013–2016. Viitattu 19.1.2017. <http://www.sosiaalikallega.fi/hyvinvoinnin-edistaminen/tyoskentelyjaksot/inarin-hyvinvointikertomus-2013-2016>

- Stanford Encyclopedia of Philosophy 16.11.2003. Phenomenology. Päivitetty 16.12.2013. Viitattu 1.4.2017.
<https://plato.stanford.edu/entries/phenomenology/#WhatPhen>
- Suomen perustuslaki 731/1999. Viitattu 13.3.2017.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>
- Suomen YK-liitto i.a. Ihmisoikeudet. Viitattu 17.2.2017.
<http://www.ykliitto.fi/yk70v/yk/ihmisoikeudet>
- Särkelä-Kukko, Mona 2014. Osallisuuden eriarvoisuus ja eriarvoistuminen. Mistä puhumme, kun puhumme osallisuudesta? Teoksessa Arja Jämsén & Anne Pyykkönen (toim.) oSallisuuden jäljillä. Saarijärvi: Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistys ry, 34–50.
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2016. Osallisuus. Päivitetty 14.12.2016. Viitattu 2.4.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus>
- Thitz, Päivi. 2006. Yhteisöllisyys diakoniatyössä. Teoksessa Diakonian tutkimus 12/2006. 93–111. Helsinki: Diakonian tutkimuksen seura.
- Tuovinen – Kakko, Tarja 2017. Lehtori, Oulun Diakonia – ammattikorkeakoulu. Henkilökohtainen tiedonanto. 5.4.
- Törmänen, Viivi 2016. Nuorisotyö saamelaisalueen kotiseutualueen seurakunnissa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Helsingin toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Veikkola, Juhani 2002. Diakonian perustehtävä, visiot ja tavoitteet. Teoksessa Riitta Helosvuori; Esko Koskenvesa; Pauli Niemelä & Juhani Veikkola (toim.) Diakonian käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 107–128.
- Vikström, John 2004. Vapaus ja vakaumus. Hämeenlinna: Kirjapaja Oy.
- Vilka, Hanna 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

LIITTEET

LIITE 1. Nuorten aikuisten rekrytointi tiimiin

julkaistu 22.10.2016.

Oletko 18–33-vuotias, Inarilainen nuori aikuinen?

Tahtoisitko olla mukana tiimissä ideoimassa ja toimimassa ikäryhmääsi koskevia asioita edistäen?

Opiskelemme sosionomi (AMK) – diakoneiksi Diakonia-ammattikorkeakoulussa ja etsimme edellä mainituilla kriteereillä innokkaita (tai hitaasti syttyviä) naisia ja miehiä suunnittelemaan toimintaa ja juttuja ikäryhmälleen osana opinnäytetyötämme.

Yhteistyökumppanimme on Inarin seurakunta. Tavoitteenamme on myös tehdä taustatyötä alueella myöhemmin toteutettaville hankkeille.

Jos kiinnostuit, laita yksityisviestiä tai sähköpostia niin kerron lisää! [salla.riekki@evl.fi](mailto:la.riekki@evl.fi)

LIITE 2. Nuorten aikuisten rekrytointi tiimiin, osa 2.

Julkaistu 6.11.2016

Hiphei!

Aiemmin kirjoitin opinnäytetyöstäni ja toiveesta saada nuoria aikuisia (18-33v.) mukaan ideoimaan ja mahdollisesti toteuttamaan toimintaa ikäisilleen, yhteistyökumppanina Inarin seurakunta.

Tällä hetkellä mukaan lähteneiden vahvuus on kaksi, ja toiveenamme on saada tiimiin 3-5hlöä.

Jos siis kiinnostaa vähänkää, lähe mukaan tai huikkaa jollekin joka iältään porukkaan passaa!

Emme vaadi järkkymätöntä sitoutumista, aito kiinnostus ja innostus riittää :) Tiimi kokoontuu kasvotusten, puheluin, viestein ja kaikin mahdollisin keinoin, eli välimatkat ei oo este!

Kuulen mielelläni myös ajatuksia siitä, mitä kylältä uupuu, millainen palvelu tai toiminta kolahtaisi 18–33-vuotiaille vaikket tiimiin tahtoisi lähteäkään, kaikesta on meille apua!

Minut tavoittaa täällä yksityisviestinä tai salla.riekki@evl.fi

LIITE 3. Toimintaa Inariin! FB -ryhmän palautekysely

1. Millaisia mahdollisuuksia nuorilla aikuisilla on osallistua/vaikuttaa seurakunnan toimintaan/vapaaehtoistoimintaan?
2. Kohtaavatko nuoret aikuiset seurakunnan työntekijöitä ja millaisia kohtaamiset ovat?
3. Millaista hengellistä toimintaa toivot nuorille aikuisille?
4. Millä tavoin seurakunta voisi mielestäsi huomioida/aktivoida nuoria aikuisia?
5. Mitkä yhteistyökumppanit yhdessä seurakunnan kanssa vahvistaisivat nuorten aikuisten osallisuutta seurakunnan toiminnassa?
6. Mitä odotuksia /toiveita sinulla oli FB-ryhmän suhteen sen alkaessa?
7. Millaista toimintaa ja yhteisöllisyyttä toivoisit FB-ryhmän saavan aikaan?
8. Miten mielestäsi saisimme uusia jäseniä/osallistujia ryhmäämme?
9. Haluaisin vielä sanoa...

LIITE 4. Lautapeli-illan palautekysely

1. Millaisia odotuksia/ennakkokäsityksiä sinulla oli lautapeli-iltaan osallistuessasi?
2. Mitä olisit toivonut lisää tai toteutettavan eri tavalla?
3. Oliko illan sisältö toimiva ajatellen kohderyhmää (koko väestö - kaikki ikäryhmät)?
4. Millainen tunne/kuva illasta kokonaisuutena jäi?
5. Millä tavalla seurakunta näyttäytyi illan aikana? Miltä srk:n läsnäolo tuntui?
6. Osallistuisitko useamminkin toimintaan jossa seurakunta on osallisenä?
7. Osallistuisitko seurakunnan toimintaan, joka on suunnattu nuorille aikuisille ja millaista toivoisit toiminnan olevan?
8. Millä tavoin seurakunta voisi mielestäsi huomioida/aktivoida nuoria aikuisia?
9. Haluaisin vielä sanoa...